

๑๗๔.๑๖๙
๙ 143๙
๗๒

บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูตามความคิดเห็นของ
กรรมการประจำวิทยาลัยครูและอาจารย์วิทยาลัยครู

๑๘ ส.ค. ๒๕๒๖

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ พระโขนง กรุงเทพฯ ๑๑ โทร. ๓๙๒๑๕๗๕, ๓๙๑๕๐๕๘

ปริญญานิพนธ์
ของ
สถิต แก้วเชื้อ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ตุลาคม ๒๕๒๕

150906

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบแก้พิจารณา
 ปรินญาณพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตร
 ปรินญาณการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... น.ท.จ. ย.ท.อ. ประธาน

..... น.ท. อ. กรรมการ

..... กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

..... น.ท.จ. ย.ท.อ. ประธาน

..... น.ท. อ. กรรมการ

..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เพราะ คร. สมสุข ชีระพิจิตร ประธานกรรมการ และ คร.พนม พงษ์ไพบูลย์ กรรมการ ได้กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา ชี้แนะแนวทางในการดำเนินการวิจัยมาโดยตลอดอย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์รัก เพชรสวัสดิ์ รองศาสตราจารย์ คร.อินทร์ ศรีคุณ และ คร.พล คำปั้ง ผู้ที่กรุณาให้คำแนะนำในการสร้างแบบสอบถาม

ขอขอบคุณอาจารย์และกรรมการประจำวิทยาลัยครูทุกท่านที่ให้ความร่วมมือกรอกแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น ทำให้ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จด้วยดี

ขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับอาจารย์สวัสดิ์ แก้วเชื้อ ที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจอย่างเต็มที่ นับตั้งแต่ต้นจนสำเร็จ เป็นปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

สถิต แก้วเชื้อ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและผลงานที่เกี่ยวข้อง	6
ความหมายของคำ "บทบาท"	6
การบริหารงานในรูปคณะกรรมการ	10
ข้อดีของการมีคณะกรรมการ	12
จุดอ่อนของการบริหารในรูปคณะกรรมการ	13
รูปแบบและภาระหน้าที่คณะกรรมการประจำคณะวิชาของมหาวิทยาลัย	16
การบริหารงานของวิทยาลัยครูในรูปคณะกรรมการ	18
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	25
กลุ่มตัวอย่าง	25
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	26
การเก็บรวบรวมข้อมูล	27
การวิเคราะห์ข้อมูล	29
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	29

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	32
การวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของคณะกรรมการประจำ	
วิทยาลัยครูตามความเห็นของกรรมการและอาจารย์	32
การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวัง	
กับบทบาทที่ปฏิบัติจริง	36
การวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู	
ตามความคิดเห็นระหว่างกลุ่มกรรมการด้วยกัน	39
การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่อื่นที่ควรให้การให้คณะกรรมการประจำ	
วิทยาลัยครูปฏิบัติ	44
การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ	
ประจำวิทยาลัยครู	48
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	56
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล	56
การวิเคราะห์ข้อมูล	57
สรุปผลการวิจัย	57
อภิปรายผล	59
ข้อเสนอแนะ	63
บรรณานุกรม	66
ภาคผนวก	70

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับคืน	28
2	ผลการวิเคราะห์สหພາທທີ່ຄາດຫຼັງຂອງคณะกรรมการประจำ วิทยาลัยครู	33
3	ผลการวิเคราะห์สหພາທທີ່ປຶກສິຈຽງຂອງคณะกรรมการประจำ วิทยาลัยครู	35
4	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของสหພາທທີ່ຄາດຫຼັງກັບ สหພາທທີ່ປຶກສິຈຽງຕາມຄວາມຄິດເຫັນຂອງกรรมการ	37
5	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของสหພາທທີ່ຄາດຫຼັງກັບ สหພາທທີ່ປຶກສິຈຽງຕາມຄວາມຄິດເຫັນຂອງอาจารย์	38
6	ผลการวิเคราะห์สหພາທທີ່ຄາດຫຼັງຂອງคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู แต่ละด้านตามຄວາມຄິດເຫັນຂອງกรรมการแต่ละกลุ่มที่มีหน้าที่ต่างกัน ..	40
7	ผลการวิเคราะห์สหພາທທີ່ປຶກສິຈຽງຂອງคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู แต่ละด้านตามຄວາມຄິດເຫັນกรรมการแต่ละกลุ่มที่มีหน้าที่ต่างกัน	42
8	ผลการวิเคราะห์สหພາທໜ້າທີ່ອື່ນທີ່ຕ້ອງການໃຫ້คณะกรรมการประจำ วิทยาลัยครูปฏิบัติตามຄວາມເຫັນຂອງกรรมการ	45
9	ผลการวิเคราะห์สหພາທໜ້າທີ່ອື່ນທີ່ຕ້ອງການໃຫ້คณะกรรมการ ปฏิบัติตามຄວາມເຫັນຂອງอาจารย์	46
10	ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ประจำวิทยาลัยครูตามຄວາມຄິດເຫັນຂອງกรรมการ	48
11	ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ประจำวิทยาลัยครูตามຄວາມເຫັນຂອງอาจารย์	50
12	ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู จากคำถามปลายเปิดตามຄວາມເຫັນຂອງกรรมการ	53

13	ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำ วิทยาลัยครูจากคำถามปลายเปิดตามความเห็นของอาจารย์	54
14	ผลการวิเคราะห์บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของกรรมการ	88
15	ผลการวิเคราะห์บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู เป็นรายชื่อตามความเห็นของอาจารย์	93
16	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่คาดหวัง ด้านวางระเบียบของวิทยาลัย	98
17	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่คาดหวัง ด้านพิจารณาหลักสูตรและรายละเอียดของหลักสูตร	99
18	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่คาดหวัง ด้านจัดการวัดผลการศึกษา	100
19	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่คาดหวัง ด้านรับปรึกษาและให้ความเห็นแก่อธิการ	101
20	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่คาดหวัง ด้านจัดทำงบประมาณประจำปีของวิทยาลัยครู	102
21	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่คาดหวัง ด้านจัดทำรายงาน แสดงผลงานและการรับจ่าย	103
22	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่ปฏิบัติจริง ด้านวางระเบียบของวิทยาลัยครู	104
23	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่ปฏิบัติจริง ด้านพิจารณาหลักสูตรและรายละเอียดของหลักสูตร	105
24	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่ปฏิบัติจริง ด้านจัดการวัดผลการศึกษา	106

25	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่ปฏิบัติจริง ด้านรับปรึกษาและให้ความเห็นแก่อธิการ	107
26	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนที่ปฏิบัติจริง ด้านจัดทำงบประมาณประจำปีของวิทยาลัย	108
27	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่ปฏิบัติจริง ด้านจัดทำรายงานแสดงผลงานและการรับจ่ายเงิน	109

บทที่ 1

บทนำ

การฝึกหัดครูในประเทศไทยได้ดำเนินมาเป็นเวลานานมาแล้ว คือตั้งแต่ พ.ศ. 2435 ซึ่งเป็นปีที่ได้จัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูแห่งแรกเรียกว่าโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการจัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูก็เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครู โดยจัดหลักสูตรการศึกษาให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้เพื่อเสริมสร้างสติปัญญาและการฝึกหัดสอนนักเรียน (บุญถิ่น อัตถากร 2511 : 313) หลักฐานที่แสดงว่าวงการศึกษไทยได้เห็นความสำคัญของการฝึกหัดครูมาเป็นเวลานาน ปรากฏในโครงการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2441 ที่เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดีจัดทำขึ้นในส่วนที่เกี่ยวกับการฝึกหัดครู ความเป็นมาของการศึกษาของไทยทั้งในปัจจุบันและอนาคตจำเป็นต้องอาศัยครูเป็นหลัก หากครูดีแล้วการศึกษาเล่าเรียนในบ้านเมืองจะช่วยให้ประเทศชาติเจริญ ดังนั้นภาระหน้าที่สำคัญของกรมการศึกษาธิการ คือจัดการศึกษาทางด้านการฝึกหัดครูให้ดีเป็นอันดับแรกเสียก่อน (กระทรวงศึกษาธิการ 2507 : 138)

ด้วยเหตุที่มีผู้พึงเล็งเห็นความสำคัญของการฝึกหัดครูดังกล่าว การฝึกหัดครูจึงก้าวหน้ามาเป็นลำดับทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2497 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดตั้งกรมการฝึกหัดครูขึ้นเพื่อให้ทำหน้าที่รับผิดชอบกิจการฝึกหัดครูโดยเฉพาะ พร้อมกันนี้ได้จัดตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษา สังกัดกรมการฝึกหัดครูขึ้นตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยวิชาการศึกษา พ.ศ. 2497 การฝึกหัดครูในประเทศไทยจึงขยายถึงขั้นปริญญา ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา (กรมการฝึกหัดครู 2522 : 1 - 5) ต่อมาในปี พ.ศ. 2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้รับการสถาปนาเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และโอนไปสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย (ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 91 ตอนที่ 112 2517 : 1 - 23) ส่วนสถาบันฝึกหัดครูอื่น ๆ สังกัดกรมการฝึกหัดครูก็ได้รับการพัฒนาเป็นลำดับจากสถานภาพโรงเรียนฝึกหัดครูสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาเป็นระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงและยกฐานะเป็นวิทยาลัยครู จากนั้นได้มีการจัดตั้งยุบรวมสถาบันฝึกหัดครูบางแห่ง

ตามความเหมาะสม จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2515 มีวิทยาลัยครูทั้งสิ้น 36 แห่ง (วิจิตร จันหากุล 2522 : 101) ความจำเป็นที่จะต้องขยายมาตรฐานการศึกษา และคุณภาพของครูอาจารย์ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 3 พ.ศ. 2515 - 2519 กรมการฝึกหัดครูจึงขยายระดับการศึกษาในวิทยาลัยครูถึงระดับปริญญาตรี ตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 (จรรยา มิสินทร์ 2522 : 67) การขยายระดับการศึกษาถึงระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครูแต่ละแห่งนั้น ยึดหลักความพร้อมด้านวิชาการ เป็นสำคัญ โดยในปี 2518 มีวิทยาลัยครูที่เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี 17 แห่ง ต่อมาในปี พ.ศ. 2521 วิทยาลัยครูอีก 12 แห่ง ได้เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี และในปี 2523 วิทยาลัยครูที่เหลืออีก 7 แห่ง ก็เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี

การจัดการศึกษาของวิทยาลัยครูมีวัตถุประสงค์ ให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษาถึงระดับปริญญาตรี ทำการวิจัย ส่งเสริมวิชาชีพและวิद्यฐานะของครูอาจารย์และเจ้าหน้าที่บริหาร การศึกษา ทำนุบำรุงวัฒนธรรม และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 กำหนดให้สภาการฝึกหัดครูเป็นองค์กรระดับบุคคลสูงสุด ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของวิทยาลัยครู สำหรับการบริหารภายในวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง กำหนดให้คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู ซึ่งประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่าย ได้แก่ อธิการ รองอธิการ หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าสำนักงานอธิการ ตัวแทนอาจารย์วิทยาลัยครู และบุคคลภายนอกที่สภาการฝึกหัดครูแต่งตั้งให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูที่ทั้งชั้นนี้จะทำหน้าที่ในด้านการบริหารภายในวิทยาลัยครูที่สำคัญหลายอย่าง ได้แก่ (1) วางระเบียบของวิทยาลัยครูด้วยความเห็นชอบของสภา (2) พิจารณากำหนดหลักสูตรและรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อเสนอต่อสภา (3) จัดการวัดผลการศึกษา (4) รับปรึกษาและให้ความเห็นแก่อธิการ (5) จัดทำงบประมาณประจำปีเสนอกรมการฝึกหัดครูโดยได้รับความเห็นชอบจากสภา (6) จัดทำรายงานแสดงผลงานและการรับจ่ายเงินในรอบปี (ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 92 ตอนที่ 47 2518 : 24 - 34)

การกำหนดให้มีคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูก็เพื่อให้ได้ระดมผู้มีความรู้ความสามารถของกลุ่มบุคคลต่างๆทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัยครูมาช่วยกันปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้การดำเนินงานของวิทยาลัยครูมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูนี้ จรูญ มลิินทร์ ได้กล่าวว่า ในระยะเริ่มแรกที่มีการกำหนดให้มีคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู ปรากฏว่าความคิดเห็นทั้งของคณะกรรมการและอาจารย์วิทยาลัยครูไม่ค่อยตรงกันในเรื่องฐานะหน้าที่และบทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู อันก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้รับประโยชน์อย่างแท้จริงต่อการบริหารกิจการของวิทยาลัยครู (จรูญ มลิินทร์ 2522 : 68)

ด้วยเหตุที่วิทยาลัยครูทั้ง 36 แห่ง จัดการบริหารโดยมีคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู เขารวมควยในช่วงระยะเวลาไม่นานมานี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู และปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อจะนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูในโอกาสต่อไป

ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้

1. เพื่อศึกษารูปแบบที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของกรรมการและอาจารย์ประจำวิทยาลัยครู
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู

ความสำคัญของการศึกษาครั้งนี้

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู และผู้สนใจจะได้เข้าใจถึงบทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูดีขึ้น คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูจะสามารถนำข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปปรับปรุงการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ ทั้งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารของวิทยาลัยครูแต่ละแห่งให้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานของวิทยาลัยครู โดยมีคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูรวมบริหารงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้

ในการศึกษาบทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูตามความคิดเห็นของกรรมการประจำวิทยาลัยครูและอาจารย์วิทยาลัยครูครั้งนี้ จะยึดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 เป็นแนวทางในการศึกษา

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

1. คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู หมายถึง คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 มาตรา 19 อันประกอบด้วย อธิการ รองอธิการ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการที่เลือกตั้งมาจากหัวหน้าคณะวิชาและหัวหน้าสำนักงานอธิการ กรรมการที่เลือกตั้งมาจากอาจารย์ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่สามารถฝึกหัดครูแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกวิทยาลัยครู

2. กรรมการ หมายถึง สมาชิกของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูตาม ข้อ 1

3. อาจารย์ หมายถึง อาจารย์วิทยาลัยครูที่ทำหน้าที่สอนหรือทำหน้าที่อย่างอื่น แต่ไม่นับรวมผู้ที่ เป็นกรรมการประจำวิทยาลัยครูตาม ข้อ 2

4. บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู หมายถึง ภาระหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูทั้งที่เป็นบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงตามความคิดเห็นของกรรมการและอาจารย์ประจำวิทยาลัยครู

4.1 บทบาทที่คาดหวัง หมายถึง ภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติงานต่างๆของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูจากความคาดหวังหรือความมุ่งหวังของกรรมการและอาจารย์ว่าคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูควรกระทำหรือไม่เพียงใด

4.2 บทบาทที่ปฏิบัติจริง หมายถึง ภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติงานต่างๆของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู จากการสังเกต ทิวิจารณ์ของกรรมการและอาจารย์วิทยาลัยครู

5. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู หมายถึง อำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู มาตรา 21 ดังนี้ (1) วางระเบียบของวิทยาลัยครูด้วยความเห็นชอบของสภามการฝึกหัดครู (2) พิจารณากำหนดหลักสูตรและรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อเสนอต่อสภามการฝึกหัดครู (3) จัดการวัดผลการศึกษา (4) รับปรึกษาและให้ความเห็นแก่อธิการ (5) จัดทำงบประมาณประจำปี เสนอกรมการฝึกหัดครู โดยได้รับความเห็นชอบจากสภามการฝึกหัดครู และ (6) จัดทำรายงานแสดงผลงานและการรับจ่ายเงินในรอบปี

เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู เป็นคณะบุคคลที่เกิดขึ้นใหม่ภายใต้พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ.2518 ประกอบบุคคลหลายฝ่ายรวมเป็นกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานทั้งด้านวิชาการและด้านบริหารงานของวิทยาลัยครูให้เกิดประสิทธิภาพ สมเป็นสถานบันอุดมศึกษาอย่างแท้จริง ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยได้ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยตามลำดับเนื้อหา ดังนี้

คำ "บทบาท (Role)" มีผู้ให้ความหมายไว้มากมายหลายท่าน ฮาวิเฮิร์สท์ (Harvighurst) และนูการ์เทิน (Nugarten) ให้ความหมายของบทบาทว่า บทบาทหมายถึงแบบแผนของพฤติกรรมที่เหมือนกันของคนในตำแหน่งเดียวกัน แสดงถึงแผนที่ผูกพันไว้ซึ่งอยู่กับความคาดหวังของสมาชิกคนอื่น ๆ ในสังคมด้วย (Harvighurst and Nugarten. 1967 : 127) ส่วน เครช (Krech) ครัทช์ฟิลด์ (Crutchfield) และพอลลัชเช (Pallachey) ให้ความหมายว่าบทบาทเป็นแบบแผนของความ ต้องการ เป้าหมาย ความเชื่อ ทักษะ และ การกระทำที่สมาชิกของชุมชนคาดหวังว่าจะปฏิบัติตามลักษณะและชนิดของตำแหน่ง (Krech, Crutchfield and Pallachey. 1967 : 36) ฉะนั้นบทบาทจึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับฐานะตำแหน่ง

ของบุคคลซึ่ง พิตยา สุวรรณขง (พิตยา สุวรรณขง 2517 : 162-163 อ้างอิงมาจาก Ralph Linton. n.d.) ถือว่าสังคมตั้งอยู่บนรากฐานของการปฏิบัติตอบโต้ของคนในสังคมนั้น ถ้าหากคนไม่มีการตอบโต้แล้ว แนวคิดในเรื่องฐานะตำแหน่งจะไม่เกิดขึ้น ฐานะตำแหน่งเป็นนามธรรมไม่ใช่ตัวคน แต่เป็นผลรวมของสิทธิหน้าที่ของคนที่จะดำรงตำแหน่งนั้นจะต้องปฏิบัติตามบทบาทให้เหมาะสมกับฐานะตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายจากสังคม

ความหมายของบทบาทตามความคิดเห็นของ ไพนูลย์ ช่างเรือน (ไพนูลย์ ช่างเรือน 2516 : 29-30) กล่าวว่า "บทบาทของบุคคลในสังคมย่อมขึ้นอยู่กับ

สถานภาพที่ตนครอง และคุณสมบัติส่วนตัว ดังนั้นบทบาทของบุคคลจึงแตกต่างกันไปตามลักษณะ อุนิสัย ความคิดเห็น ความรู้ ความสามารถ มูลเหตุจูงใจ" เขาได้สรุปไว้ว่า

1. บทบาทมีอยู่ทุกสถานภาพของสังคม
2. วัฒนธรรมและชนบทรูปแบบประเพณีในสังคมเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่ง

ในการกำหนดบทบาท

3. การที่คนเราจะทราบถึงฐานะตำแหน่ง และบทบาทใดนั้นต้องมี

สังคมกรรม (Socialization)

4. บทบาทที่ปฏิบัติจริงที่บุคคลแสดงนั้นไม่แน่นอน เสมอไปว่าจะเหมือนกับบทบาทที่คาดหวังหรือที่ควรจะเป็น เพราะบทบาทที่ปฏิบัติจริงนั้นเป็นผลของปฏิกริยาแห่งบุคคลิกภาพของบุคคลที่เข้ามามีร่วมในพฤติกรรมและสิ่งทีกระตุ้นทางๆที่มีในเวลาและสถานที่ซึ่งมีการแสดงบทบาทนั้น

บทบาทที่คาดหวัง

การ์คเนอร์ (Gardner) ให้ความหมายของบทบาทที่คาดหวังว่า เป็นการคาดหมายถึงสิ่งที่จะปฏิบัติไว้ล่วงหน้า ซึ่งอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประการคือ สิทธิ และ หน้าที่ สิทธิคือบทบาทที่คาดหวังซึ่งผู้สวมบทบาทคาดหมายการกระทำบางอย่างจากบุคคลที่ตนจะต้องแสดงตอบ หน้าที่คือบทบาทที่คาดหวังซึ่งผู้สวมบทบาทหวังการกระทำบางอย่างต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง (Gardner. 1957 : 220) วอลเทอร์ให้คำอธิบายเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังว่าสมาชิกของสังคมที่สลับซับซ้อนไม่เพียงแต่จะแสดงบทบาทอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับการเข้าร่วมปฏิบัติจริงหรือการเข้าร่วมโดยการคาดคะเนในระบบต่างๆของสังคม กระบวนการเรียนรู้ การเข้าใจ การประเมินผล และการแสดงบทบาทต่างๆที่เป็นไปตามปทัสถาน (Norm) ของกลุ่มทำให้เกิดลักษณะสำคัญของกระบวนการในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมของแต่ละบุคคล (Walter. 1962 : 218) และบทบาทที่คาดหวังตามแนวคิดของ ซีคอร์ด และ แบคค์แมน หมายถึงการคาดหวังที่เกี่ยวกับบทบาทประเภทต่างๆซึ่งแต่ละคนจะต้องคาดหวังต่างกัน ตำแหน่ง วัฒนธรรมที่ต่างกันมีส่วนทำให้บทบาทที่คาดหวังของบุคคลเปลี่ยนไปได้ (Secord and Backman. 1964 : 456)

จึงสรุปได้ว่าบทบาทที่คาดหวังเป็นทัศนคติของผู้ดำรงตำแหน่งใดๆ หรือของ ผู้ที่เกี่ยวข้องในสังคมนั้นหวังว่าผู้ที่ดำรงตำแหน่งนั้นควรจะปฏิบัติตามบทบาทหนึ่ง มากน้อยเพียงใด ตำแหน่งและวัฒนธรรมมีส่วนทำให้บทบาทคาดหวังเปลี่ยนแปลงได้

บทบาทที่ปฏิบัติจริง

บทบาทที่ปฏิบัติจริงมีองค์ประกอบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับดังต่อไปนี้ (1) การรู้จัก ตัวเอง (2) พฤติกรรมตามสถานการณ์ที่กำหนดให้เหมาะสมกับการส่งเสริมของฐานะ ตัวเอง (3) ภูมิหลังของการกระทำที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นซึ่งใช้เป็นแบบอย่างเพื่อให้กระทำ เป็นไปในแนวทางที่ต้องการ (4) การประเมินผลการกระทำตามบทบาทของตนเอง และโดยบุคคลอื่น (Mead. 1950:270) ในเรื่องนี้ กอร์ดอน (Gordon) ให้ความหมาย ของบทบาทที่ปฏิบัติจริงหมายถึงพฤติกรรมที่แต่ละบุคคล กระทำจริงๆในการตอบสนองต่อ ข้อกำหนดต่างๆในตำแหน่งที่กำลังครองอยู่ โดยปกติจะมีช่องว่างที่เป็นความแตกต่าง ระหว่างบุคคลหรือแบบแผนในบทบาทที่ปฏิบัติจริง (Gordon. 1963 :375) ความแตกต่าง ในบทบาทที่ปฏิบัติจริงไม่ใช่เพียงแต่เกิดความแตกต่างในหน้าที่ทางสังคมที่ปฏิบัติต่อกันมา ยังเกิดจากสิ่งที่กลุ่มบุคคลตั้งขึ้นไว้ และแต่ละคนนำเอาไปปฏิบัติด้วย (Parson. 1968 : 64)

จึงสรุปได้ว่า บทบาทที่ปฏิบัติจริงเป็นพฤติกรรมที่แต่ละคน กลุ่มบุคคลลงมือปฏิบัติ จริงตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ในตำแหน่งนั้นๆ โดยประเมินผลการกระทำด้วยตัวเอง หรือโดยบุคคลอื่น

ในการปฏิบัติงานใดๆก็ตามหากผู้ปฏิบัติได้มีโอกาสปฏิบัติงานตามบทบาทที่คาดหวัง ความพึงพอใจก็จะเกิดขึ้น ถ้าหากงานที่ทำมีผู้รับผิดชอบร่วมกันหลายฝ่าย ความคิดเห็นของ ผู้รับผิดชอบแต่ละคน แต่ละกลุ่มย่อมแตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ตามความคิดเห็นใน บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้สวมตำแหน่งและผู้เกี่ยวข้องไม่ควรแตกต่าง กันมากนัก เพราะหากมีความแตกต่างกันมากแสดงว่าเกิดความขัดแย้งในบทบาทนั้นมาก ซึ่งจะต้องหาทางปรับปรุงทั้งแนวคิดและแนวปฏิบัติของผู้สวมตำแหน่งการงานนั้น เพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ลักษณะของสถาบันอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไปมีองค์ประกอบสำคัญที่มีความเกี่ยวพันกัน 3 ประการ คือ คน ความรู้ และสิ่งแวดล้อม จากองค์ประกอบนี้ ไพฑูรย์ สินดารัตน์ (ไพฑูรย์ สินดารัตน์ 2522 : 3-8) ให้ความเห็นที่สามารถนำมากำหนดจุดมุ่งหมายของสถาบันอุดมศึกษาเป็น 3 ประการคือ (1) การอบรมสั่งสอนให้คนเป็นคนดีในสังคม (2) (2) การวิจัยเพื่อการค้นคว้า บุกเบิกและแสวงหาความรู้ใหม่ (3) การบริการสังคม ในลักษณะเผยแพร่ความรู้ การร่วมมือปรึกษาหารือแก้ปัญหาของสังคม ทำนุบำรุงศิลป วัฒนธรรม

ในเรื่องเดียวกันนี้ ไพฑูรย์ สินดารัตน์ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า การที่สถาบัน อุดมศึกษาจะดำเนินการะกิจให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวได้จำเป็นต้องคำนึงถึงธรรมชาติ ของสถาบันอุดมศึกษาในด้านต่างๆดังนี้ (1) ความแตกต่าง...และลักษณะ ขนาดของสถาบัน อุดมศึกษาในด้าน หลักสูตร นักศึกษา อาจารย์ และสถานที่บริเวณของสถาบัน (2) ความลึกซึ้งในเนื้อหาความรู้เฉพาะสาขา (3) ความสัมพันธ์ระหว่างสาขาวิชา และ (4) อิสรภาพและเสรีภาพในการดำเนินงาน การสอน การวิจัย และการบริการ ชุมชน

ในการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษาให้เกิดความเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและ ธรรมชาติของการศึกษาระดับนี้ โดยทั่วไปจะมีลักษณะสำคัญคือ

1. การประสานงาน สถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วยกลุ่มบุคคล กลุ่มอาชีพ และกลุ่มความสนใจตามหน้าที่แตกต่างกัน ดังนั้นการบริหารงานจึงไม่อาจเป็นการสั่งการ หรือมอบหมายงานตามรูปแบบการบริหารงานทั่วไปได้ จึงควรบริหารงานในรูปของ การประสานงาน โดยให้แต่ละกลุ่มมาร่วมกันปรึกษาหารือกัน

2. คณะบุคคล โดยการเลือกตัวแทนกลุ่มในสถาบันอุดมศึกษามาบริหารงาน และตัดสินใจวางนโยบายร่วมกัน

3. การกระจายอำนาจ การบริหารงานโดยคณะบุคคลจำต้องกระจาย อำนาจและความรับผิดชอบไปตามกลุ่มที่มีซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญต่างกัน

การบริหารสถานอุดมศึกษาทั้ง 3 ลักษณะนี้สอดคล้องกับความคิดเห็นของ อุทัย เลาหวิเชียร (อุทัย เลาหวิเชียร 2517 : 409) ที่กล่าวว่า องค์การบริหารสถาน อุดมศึกษาควรมีลักษณะแนวราบโดยเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนได้แสดงความคิดเห็นอย่าง อิสระเท่าเทียมกัน นอกจากนั้น อุทัย เลาหวิเชียร ยังกล่าวถึงปัญหาของสถาบันอุดมศึกษา ของไทยขณะนี้ในด้านการบริหารงานบุคคลว่ายังเป็นระบบราชการพลเรือนที่มีสายงาน บังคับบัญชา มีลักษณะเป็นรูปปิระมิด ซึ่งมีการสั่งงานจากผู้บังคับบัญชาชั้นสูงลงมาตามลำดับ สายงาน และมีหลายขั้นตอนกว่าจะถึงผู้ปฏิบัติงานโดยตรง ลักษณะการบริหารงานบุคคล เช่นนี้ไม่เหมาะสมกับงานวิชาการภายในสถานอุดมศึกษา ซึ่งจะต้องอาศัยความคล่องตัว และมีอิสระในการปฏิบัติภาระหน้าที่ การกำหนดบทบาททางค่านีวิชาการนี้ อินทร์ ศรีคุณ ให้ ข้อเสนอแนะว่า การบริหารงานสถานอุดมศึกษาควร เป็นระบบที่มีความเป็นประชาธิปไตย สูง หมายถึงมีการกระจายอำนาจในการสั่งงาน โดยให้นักศึกษา อาจารย์ และคณะกรรมการประจำวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการภายในอย่างแท้จริง ให้โอกาส บุคคลมีส่วนในการวินิจฉัยเรื่องต่างๆที่เกี่ยวข้องกับตนเองและจัดระบบการบริหารที่ตอบสนองต่อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกคนในสถานศึกษา (อินทร์ ศรีคุณ 2523 : 100)

การปรับปรุงผู้บริหารและรูปแบบของการบริหารนั้น อุทัย เลาหวิเชียร ได้เสนอแนะดังนี้ คือ ประการแรก ฝ่ายบริหารของสถาบันควรจะเป็นบุคคลที่มีทัศนคติเป็นนักประชาธิปไตย มีวิสัยทัศน์ของนักบริหารแบบประชาธิปไตย มีความเข้าใจในเกียรติของผู้ร่วมงาน ปกป้องผลงานเป็นหลักสำคัญ สามารถจัดข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นอยู่เสมอในสถานอุดมศึกษา และใช้วิธีการหารือกับผู้ร่วมงาน และระบบการทำงานควรจะมีคิณหยุ่นพร้อมที่จะปรับตัวได้ เสมอเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น (อุทัย เลาหวิเชียร 2517 : 415-416)

การบริหารงานในรูปคณะกรรมการ

การบริหารงานโดยคณะกรรมการมักจะเกิดขึ้นในองค์การขนาดใหญ่ที่มีปัญหาในการบริหารค่อนข้างมาก เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าว จึงได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้น ให้เป็นที่รวมของผู้บริหารช่วยพิจารณาหาทางแก้ไข คณะกรรมการอาจจะประกอบด้วย-เจ้าหน้าที่หลายฝ่าย ซึ่งมีทั้งเจ้าหน้าที่ระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ (ธงชัย สันติวงษ์ 2519 : 320) นอกจากนั้นการบริหารงานในปัจจุบันจะต้องใช้ความรู้ความสามารถ

และเทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ทั่วไปและความรู้เฉพาะอย่าง เฉพาะสาขานั้น การใช้คณะกรรมการซึ่งมาจากบุคคลหลายฝ่ายจึงมีประโยชน์ทำให้เกิดผลงานที่ดีได้ (กำธร กิตติภูมิชัย 2514 : 61) โดยทั่วไปการแต่งตั้งคณะกรรมการมี 2 รูปแบบ คือ คณะกรรมการระดับที่ทำหน้าที่วางแผนนโยบายหรือกำหนดทิศทางการดำเนินงาน และ กรรมการที่ทำหน้าที่ทั้งวางแผนและปฏิบัติงานที่ได้วางแผนให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี รูปแบบของคณะกรรมการจะเป็นแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับสภาพของงานและลักษณะสถาบัน เป็นส่วนประกอบที่สำคัญ (ไพฑูริย์ สินดารัตน์ 2522 : 12)

กำธร กิตติภูมิชัย (กำธร กิตติภูมิชัย 2514 : 66-68) ได้จำแนกคณะกรรมการออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. คณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นตามกำหนดระยะเวลา แบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ

1.1 คณะกรรมการประจำ (Standing Committee) เป็นคณะกรรมการที่องค์กรนั้นๆตั้งขึ้นเพื่อให้มีหน้าที่พิจารณาหรือตรวจสอบตลอดจนเสนอแนะในการวินิจฉัยงานต่างๆไป และงานเฉพาะเรื่อง เพื่อเป็นการกลั่นกรองงานให้แก่ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานชั้นหนึ่งก่อน

1.2 คณะกรรมการพิเศษเฉพาะกรณี (Ad hoc Committee) เป็นคณะกรรมการที่องค์กรนั้นๆตั้งขึ้น เพื่อพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ และเมื่อกิจการดังกล่าวนั้นสำเร็จลุล่วงไปแล้ว สภาพของคณะกรรมการชุดนี้ก็สิ้นสุดลง

2. คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นตามความมุ่งหมาย แบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ

2.1 คณะกรรมการบริหาร (Executive Committee) เป็นกรรมการที่มีหน้าที่ในการบริหารกิจการนั้นๆโดยเฉพาะ

2.2 คณะกรรมการที่ปรึกษา (Advisory Committee) คณะกรรมการคณะนี้มีหน้าที่ในการให้คำแนะนำแก่บุคคลหรือองค์กรที่ตั้งขึ้น เป็นการระดมสมองหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆมารวมกันให้คำแนะนำปรึกษาที่รัดกุมยิ่งขึ้น

3. คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นตามองค์ประกอบของบุคคล เป็นคณะกรรมการที่ตั้งขึ้นตามองค์ประกอบของคณะบุคคลในองค์กรนั้นๆ แบ่งเป็น 3 ชนิด คือ

- 3.1 แต่งตั้งจากบุคคลที่มีอาชีพเดียวกัน และมีผลประโยชน์ร่วมกัน
- 3.2 เป็นการรวมคณะบุคคลที่มีอาชีพหรือผลประโยชน์ต่างกัน เพื่อประสานผลประโยชน์ของกันและกัน เช่นตัวแทนลูกจ้างกับนายจ้าง
- 3.3 เป็นการรวมเอาบุคคลต่างอาชีพ ต่างองค์กรมาทำงานร่วมกัน โดยบุคคลที่เป็นกรรมการ เป็นตัวแทนหน่วยงานนั้นๆ

ข้อดีของการมีคณะกรรมการบริหารงาน อาจสรุปได้ดังนี้ (กำธร กิตติภูมิชัย 2514 : 68-69)

1. เพื่อให้มีการตัดสินใจที่ดีโดยอาศัยความคิดเห็นของกลุ่ม เพราะระบบของคณะกรรมการสามารถแก้ปัญหาที่สำคัญและยุ่งยากเกินความสามารถของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่จะตัดสินใจได้ นอกจากนี้ยังเป็นการป้องกันมิให้เกิดการตัดสินใจหาตามความคิดเห็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ ทั้งช่วยให้สมาชิกนำความรู้ความสามารถของตนเองมาเป็นประโยชน์ในการให้ข้อคิดเห็นเพื่อการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลของคณะกรรมการอีกด้วย
2. เพื่อประโยชน์ในการประสานงาน เนื่องจากในองค์การใหญ่ๆจะมีหน่วยงานย่อยที่มีความเกี่ยวพันกันมาก ดังนั้นการมีคณะกรรมการบริหารงานจึงช่วยทำให้เกิดการประสานงานที่ดีในองค์การนั้นๆ
3. ช่วยให้การบริหารงานดำเนินไปได้เป็นอย่างดี เพราะคณะกรรมการจะช่วยให้การชักจูงความเข้าใจ ถามหรือตอบปัญหา ช่วยลดข้อขัดแย้งและทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน
4. คณะกรรมการเป็นหลักประกันในความยุติธรรมเพราะการวินิจฉัยตกลงใจจากบุคคลหลายฝ่ายจะช่วยจัดอิทธิพลหรืออำนาจของผู้มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง
5. ข้อเสนอของคณะกรรมการจะช่วยให้ผู้บริหารวินิจฉัยปัญหาต่างๆอย่างมีหลักการและมีเหตุผล
6. กรรมการแต่ละคนที่มาวมกลุ่มกันย่อมมีความรู้เฉพาะอย่าง ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และเป็นการส่งเสริมการอภิปรายที่มีประโยชน์ต่อการดำเนินงาน

ขององค์การนั้นๆ

นอกจากนี้การจัดการบริหารในรูปของคณะกรรมการยังเป็นการช่วยฝึกฝนตัวบุคคล เป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการมีโอกาสแสดงความคิดเห็น เสนอผลงานต่อกลุ่ม และได้รับประสบการณ์ในการทำงานกับกลุ่มบุคคลที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน (ธงชัย สันติวงษ์ 2519 : 320) และข้อดีของการบริหารงานในรูปคณะกรรมการอีกประการหนึ่งตามความคิดเห็นของคอร์บอลลี (Corbally, 1961 : 351) คือความคิดเห็นหรือข้อตกลงจากคณะกรรมการย่อมเป็นที่ยอมรับของบุคคลในองค์การมากกว่าความคิดเห็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง และทุกคนมีความพอใจที่จะปฏิบัติตามข้อตกลงนั้น

ถึงแม้ว่าการบริหารงานในรูปคณะกรรมการจะมีข้อดีหลายประการดังกล่าวมาแล้วก็ตาม จุดอ่อนของการบริหารงานในรูปคณะกรรมการก็อาจเกิดขึ้นได้หลายประการ เช่น

1. เกิดความล่าช้าในการบริหารงานเพราะกรรมการแต่ละคนมีภาระหน้าที่อย่างอื่นที่ต้องทำ จึงเป็นการยากที่จะมาประชุมร่วมกันอย่างพร้อมเพรียง ยิ่งถ้ามีสมาชิกเป็นจำนวนมากด้วยแล้วการนัดประชุมก็ยิ่งยากมากขึ้น
2. สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและเสียเวลาในการปฏิบัติงานประจำ เพราะระบบกรรมการนี้จะต้องมีเบี้ยประชุมและหากบุคคลใดได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการหลายชุดก็ยิ่งจะต้องเสียเวลาในการประชุมคณะกรรมการมากจนแทบจะไม่มีเวลาปฏิบัติงานประจำ
3. การพิจารณาคัดสินใจของที่ประชุมคณะกรรมการหากเป็นไปในลักษณะประนีประนอมมากกว่าคำนึงถึงเหตุผลที่แท้จริงก็จะทำให้เกิดผลเสียมากกว่าการบริหารในรูปอื่น
4. การปฏิบัติงานของคณะกรรมการอาจจะมีกรงำซ้อนกับหน่วยงานอื่นซึ่งมีหน้าที่โดยตรงอยู่แล้ว
5. ทำให้ไม่มีผู้รับผิดชอบงานอย่างแท้จริง ทั้งนี้เพราะระบบคณะกรรมการ

เป็นระบบที่สมาชิกต้องรับผิดชอบงานร่วมกัน จึงมักจะหาผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานที่แท้จริงไม่ค่อยได้

จุดอ่อนของการบริหารในรูปคณะกรรมการในลักษณะอื่นที่อาจจะเกิดขึ้น ได้แก่ การถูกครอบงำโดยบุคคลใดบุคคลหนึ่งในคณะกรรมการด้วยกัน โดยเฉพาะผู้ที่ทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการ ถ้าประธานคณะกรรมการไม่เปิดโอกาสให้สมาชิกในที่ประชุมได้แสดงความเห็นอย่างอิสระ หรือไม่ให้โอกาสกรรมการศึกษาข้อมูลในเรื่องนั้นๆ ไขเพียงพอ (ชงชัย สันติวงษ์ 2519 : 325) ยิ่งกว่านั้นเมื่อเกิดปัญหาข้อขัดแย้งเนื่องจากการอภิปรายในที่ประชุมคณะกรรมการหรือสมาชิกไม่พอใจในมติของที่ประชุม กรณีเช่นนี้อาจจะนำไปสู่การแตกแยกของสมาชิกในองค์กรได้ (กำธร กิตติภูมิชัย

2514 : 19-20)

เพื่อให้การดำเนินงานบริหารในรูปแบบคณะกรรมการมีประสิทธิภาพ สมยศ นาวีการ (สมยศ นาวีการ 2522 : 320) เสนอแนะแนวทางในการดำเนินการดังนี้

1. เป้าหมายของการดำเนินงานต้องกำหนดให้ชัดเจนและควรเขียนไว้เป็นหลักฐานเพื่อจะได้ช่วยไม่ให้เสียเวลาในการอภิปรายหาข้อตกลงที่ถูกต้อง
2. จำนวนกรรมการไม่ควรน้อยกว่าห้าคน และไม่ควรเกินสิบคน เพื่อจะได้เรียกประชุมได้สะดวกและมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน
3. กำนานจหน้าหัวของคณะกรรมการจะต้องระบุไว้ชัดเจน เช่น คณะกรรมการเพื่อคำแนะนำหรือเสนอแนะ หรือคณะกรรมการเพื่อการบริหารและดำเนินการ
4. บุคคลที่เป็นประธานควรจะคัดเลือกโดยยึดความสามารถเป็นเกณฑ์สำคัญ และควรจะเป็นบุคคลที่สามารถกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นตลอดจนพยายามไม่ให้เกิดการประทุษร้ายด้วยเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับหัวข้อประชุม
5. วาระการประชุมและเอกสารการประชุมควรแจกให้สมาชิกอ่านล่วงหน้า จะช่วยให้สมาชิกสามารถอภิปรายได้ตรงประเด็นและพร้อมที่จะเสนอข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อีกด้วย

6. ควรมีเลขานุการที่มีความสามารถเพื่อปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ โดยเฉพาะด้านการติดต่อกับกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการจัดทำเอกสารการประชุมที่มีประสิทธิภาพ

7. การประชุมควรเริ่มตรงเวลาและควรบอกเวลาเปิดประชุมก่อนเริ่มการประชุม

วิทยาลัยครูเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีการะหน้าที่กว้างขวางเช่นเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ คือมีทั้งงานสอน งานวิจัย งานบริการทางวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม บุคลากรของวิทยาลัยครูที่สำคัญมี 3 กลุ่ม คือ นักศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ธุรการ การบริหารงานจึงควรใช้หลักกระจายอำนาจให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหารงานมากขึ้น คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูเป็นคณะบุคคลที่ตั้งขึ้นเพราะหลักการดังกล่าว โดยต้องการระดมบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถจากหลายฝ่ายเข้ารวมเป็นคณะกรรมการ

การบริหารงานของวิทยาลัยครูภายหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 มีระบบการบริหารที่เปลี่ยนไปจากเดิม คือ กำหนดให้มีสภาการฝึกหัดครู เป็นคณะบุคคลสูงสุด ทำหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลกิจการของวิทยาลัยครูทั้ง 36 แห่ง ซึ่งสังกัดกรมการฝึกหัดครู ในสายงานบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้นกรมการฝึกหัดครูจึงทำหน้าที่เป็นเสมือนสำนักงานเลขาธิการของสภาการฝึกหัดครู และอธิบดีกรมการฝึกหัดครูทำหน้าที่คล้ายกับอธิการบดีของวิทยาลัยครูทั้ง 36 แห่งนั่นเอง (จรรยา มิลินทร์ 2522 : 68) ดังนั้นวิทยาลัยครูแต่ละแห่งจึงเทียบได้กับคณะศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัย และมีอธิการเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด เช่นเดียวกับกับคณะบดีของมหาวิทยาลัยนั่นเอง

เมื่อสภามหาวิทยาลัยเป็นองค์คณะบุคคลสูงสุดของมหาวิทยาลัย และสภาการฝึกหัดครูเป็นองค์คณะบุคคลสูงสุดของวิทยาลัยครู ดังนั้นคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 ก็มีฐานะเกี่ยวกับคณะกรรมการประจำคณะวิชาของมหาวิทยาลัย เพื่อที่จะเป็นข้อมูลในการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงาน

ในรูปแบบของคณะกรรมการ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษารูปแบบและภาระหน้าที่ของคณะกรรมการประจำคณะวิชาในสถาบันอุดมศึกษาข้างแก่งดังนี้

คณะกรรมการประจำคณะวิชามหาวิทยาลัยศิลปากร

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. 2511 (ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 25 ตอนที่ 123 2511 : 41) กำหนดให้มีคณะกรรมการประจำคณะวิชา ประกอบด้วย คณบดีเป็นประธานกรรมการ รองคณบดีและหัวหน้าภาควิชาในคณะนั้นๆ เป็นกรรมการ ถ้าคณะใดมีไม่ถึงสี่ภาควิชาหรือไม่แบ่งเป็นภาควิชา ให้สภามหาวิทยาลัย แต่งตั้งอาจารย์ในคณะนั้นเป็นกรรมการเพิ่มเติมให้ครบสี่คน คณะกรรมการอยู่ในตำแหน่งวาระละสองปี แต่อาจแต่งตั้งใหม่ก็ได้ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. วางระเบียบของคณะวิชาด้วยความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัย
2. กำหนดหลักสูตรและรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย
3. จัดการวัดผลการศึกษาของคณะวิชา
4. รับผิดชอบและให้ความเห็นแก่คณบดี

คณะกรรมการประจำคณะวิชามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2517 (ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 91 ตอนที่ 112 2517 : 1-13) กำหนดให้มีคณะกรรมการประจำคณะวิชา ประกอบด้วยคณบดีเป็นประธานกรรมการ รองคณบดี หัวหน้าภาควิชาเป็นกรรมการ ถ้าคณะไม่มีการแบ่งเป็นภาควิชาหรือไม่ถึงสี่ภาควิชา ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งอาจารย์ในคณะวิชาเป็นกรรมการเพิ่มเติมให้ครบสี่คน สำหรับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดไว้เช่นเดียวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประจำคณะวิชาของมหาวิทยาลัยศิลปากร และกำหนดให้อยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี

คณะกรรมการประจำคณะวิชามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะกรรมการประจำคณะวิชามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีองค์ประกอบเช่นเดียวกับคณะกรรมการประจำคณะวิชาของมหาวิทยาลัยศิลปากรและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ดังนี้

1. วางระเบียบของคณะวิชาด้วยความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัย
2. พิจารณากำหนดหลักสูตรและรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย
3. จัดการวัดผลการศึกษาของคณะวิชา
4. จัดทำงบประมาณของคณะวิชาแล้ว เสนอต่อสภามหาวิทยาลัย
5. จัดทำรายงานให้สภามหาวิทยาลัยทราบถึงกิจการต่างๆอันเกิดขึ้นในคณะวิชา
6. รับปรึกษาและให้ความเห็นแก่คณบดี

คณะกรรมการประจำคณะวิชาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี (ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 69 ตอนที่ 18 2495 : 11-12)

คณะกรรมการประจำคณะวิชาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการประจำคณะวิชาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีองค์ประกอบเหมือนกับคณะกรรมการประจำคณะวิชาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แต่อำนาจหน้าที่เพิ่มขึ้นอีกข้อหนึ่งคือ การเสนอแต่งตั้งและถอดถอนตำแหน่ง ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในคณะวิชาต่อสภามหาวิทยาลัย (ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 96 ตอนที่ 55 2522 : 12-13)

คณะกรรมการประจำคณะวิชาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาซึ่งพระราชบัญญัติของวิทยาลัยแห่งนี้ได้ประกาศใช้พร้อมกับพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 ในส่วนที่เกี่ยวกับคณะกรรมการประจำคณะวิชากำหนดให้ คณบดีเป็นประธานกรรมการ รองคณบดี และ

หัวหน้าภาควิชาเป็นกรรมการ ถ้าไม่มีการแบ่งภาควิชาหรือมีไม่ถึงสี่ภาควิชาให้สภาวิทยาลัยแต่งตั้งอาจารย์ประจำคณะวิชานั้นเป็นกรรมการเพิ่มเติมให้ครบสี่คน กรรมการประจำคณะวิชาอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี ส่วนอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการได้กำหนดไว้เช่นเดียวกับคณะกรรมการประจำคณะวิชาของมหาวิทยาลัยศิลปากร (ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 92 ตอนที่ 44 2518 : 13)

การบริหารงานของวิทยาลัยครูในรูปคณะกรรมการ

พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 กำหนดการบริหารในรูปคณะกรรมการสองระดับ คือ ระดับนโยบายมีสภาการฝึกหัดครูเป็นผู้บริหาร และระดับวิทยาลัยครูมีคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูเป็นผู้บริหาร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2522 : 24)

สภาการฝึกหัดครูประกอบด้วยกรรมการดังนี้

- (1) นายกสภาการฝึกหัดครู ได้แก่ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยตำแหน่ง
 - (2) อุปนายกสภาการฝึกหัดครู ได้แก่ อธิบดีกรมการฝึกหัดครู โดยตำแหน่ง
 - (3) กรรมการสภาการฝึกหัดครูโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิบดีกรมสามัญศึกษา อธิบดีกรมวิชาการ อธิบดีกรมอาชีวศึกษา ผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย รองอธิบดีกรมการฝึกหัดครูฝ่ายวิชาการ และผู้อำนวยการกองการฝึกหัดครู
 - (4) กรรมการสภาการฝึกหัดครูที่ได้จากการเลือกตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งอธิการวิทยาลัยครู จำนวน 6 คน
 - (5) กรรมการสภาการฝึกหัดครูซึ่งได้รับเลือกตั้งจากคณาจารย์ประจำวิทยาลัยครู จำนวนไม่เกิน 6 คน
 - (6) กรรมการสภาการฝึกหัดครูผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าแต่งตั้งจากบุคคลภายนอก โดยคำแนะนำของนายกสภา อุปนายกสภา และกรรมการสภาตาม ข้อ (3), (4), (5) จำนวนไม่เกิน 6 คน
- ให้รองอธิบดีกรมการฝึกหัดครูฝ่ายวิชาการเป็นเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการ

กองการฝึกหัดครูเป็นผู้ช่วยเลขานุการ ให้กรรมการฝึกหัดครูทำหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของสภาการฝึกหัดครู (ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 92 ตอนที่ 44 2518 : 26-27)

อำนาจหน้าที่ของสภาการฝึกหัดครูได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ 2518 ให้มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของวิทยาลัยครูและมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. ออกข้อบังคับและวางระเบียบของวิทยาลัยครู ตลอดจนคุณสมบัติ และความรู้ของผู้มีสิทธิเข้าศึกษาในวิทยาลัยครู และวางระเบียบการบริหารภายในวิทยาลัยครู
2. อนุมัติหลักสูตรอื่นๆ
3. หาวิธีการอันจะยังการศึกษาอบรมและการวิจัยของวิทยาลัยครูให้เจริญยิ่งขึ้น

4. อนุมัติการให้ปริญญาบัตร อนุมัติปริญญา และประกาศนียบัตร
5. พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการศึกษา การฝึกหัดครู และปัญหาการศึกษาอื่นๆตามที่กระทรวงศึกษาธิการหารือ
6. พิจารณาจัดตั้ง บุคลากร และเลิกคณะวิชา และภาควิชา
7. พิจารณาจัดตั้งวิทยาลัยครูและยกเลิกสถาบันฝึกหัดครู
8. พิจารณาแต่งตั้งโยกย้าย และถอดถอน อธิการ รองอธิการ หัวหน้าคณะวิชา รองหัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าภาควิชา ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์
9. วางระเบียบเกี่ยวกับการจัดทำและการพิจารณางบประมาณการเงิน และทรัพย์สินของวิทยาลัยครู

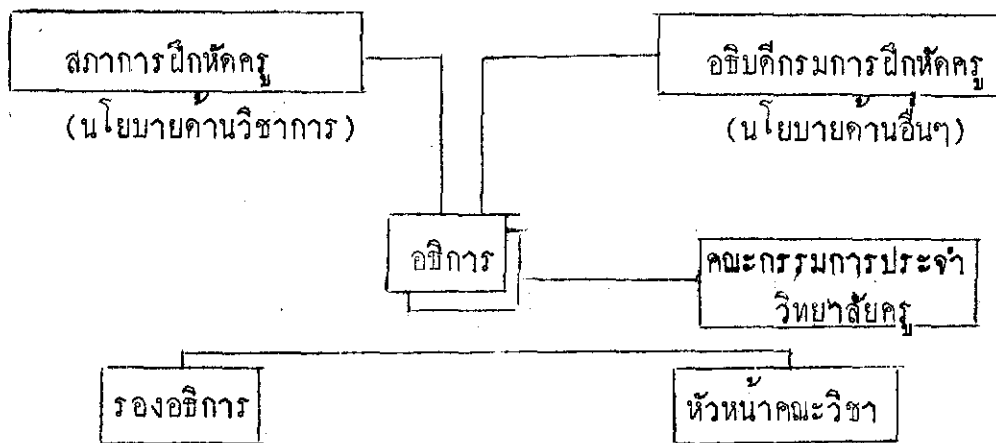
10. แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมให้คำแนะนำหรือดำเนินกิจการของวิทยาลัยครู

การบริหารภายในวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 ได้กำหนดให้มีอธิการ เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ งานในคณะวิชา มีหัวหน้าคณะวิชาเป็นผู้บังคับบัญชา และงานในสำนักงานอธิการมีหัวหน้าสำนักงานอธิการเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ นอกจากนั้นยังกำหนดให้มีคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู ซึ่งประกอบ

ควย

- (1) ประธานกรรมการ ได้แก่ อธิการ โดยตำแหน่ง
 - (2) รองประธานกรรมการ ได้แก่ รองอธิการ โดยตำแหน่ง ในกรณีที่มิ
รองอธิการหลายคน ให้สภาการฝึกหัดครูแต่งตั้งรองอธิการคนหนึ่งเป็นรองประธาน
กรรมการ ส่วนรองอธิการคนอื่นๆให้เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
 - (3) กรรมการซึ่งเลือกตั้งจากหัวหน้าคณะวิชาและหัวหน้าสำนักงานอธิการ
ไม่เกิน 9 คน
 - (4) กรรมการซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากคณาจารย์ประจำวิทยาลัยครู
จำนวนเท่ากับกรรมการตาม ข้อ(3)
 - (5) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้สภาแต่งตั้งบุคคลภายนอกโดยคำแนะนำของ
ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการตามข้อ (3) และ (4)
ให้มีจำนวนเท่ากับกรรมการตามข้อ (3)
- อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูตามพระราชบัญญัติ
วิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 กำหนดไว้ดังนี้
1. วางระเบียบการดำเนินงานภายในวิทยาลัยครูที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย
ข้อบังคับ คำสั่ง มติของสภาการฝึกหัดครู
 2. พิจารณากำหนดหลักสูตรและรายละเอียดของหลักสูตร เสนอสภา
การฝึกหัดครู
 3. จัดการวัดผลการศึกษา
 4. รับปรึกษาและให้ความเห็นแก่อธิการวิทยาลัยครู
 5. จัดทำงบประมาณประจำปีเสนอกรรมการฝึกหัดครู โดยได้รับความเห็น
ชอบของสภาการฝึกหัดครู
 6. จัดทำรายงานแสดงผลงานและรายรับจ่ายในรอบปีของวิทยาลัยครู

จากเอกสารรายงานการวิจัยเรื่องระบบการศึกษาไทยที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2522 : 35) ได้ทำการศึกษาและสรุปการแบ่งส่วนราชการของวิทยาลัยครูไว้เป็นแผนภูมิดังนี้

แผนภูมิแสดงการแบ่งส่วนราชการของวิทยาลัยครู

จากการศึกษาพระราชบัญญัติของสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู ปรากฏว่ามีภาระหน้าที่ลักษณะเดียวกัน แต่คุณสมบัติของคณะกรรมการมีความแตกต่างกันโดยที่กรรมการของคณะกรรมการประจำคณะวิชาในมหาวิทยาลัยเป็นกรรมการโดยตำแหน่งเกือบทั้งหมดและเป็นบุคคลภายในคณะวิชานั้นๆ ส่วนกรรมการของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการที่มาจากการเลือกตั้ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่สภาการฝึกหัดครูแต่งตั้งจากบุคคลภายนอก กล่าวได้ว่ามีรูปแบบเหมือนกรรมการบริหารสถาบันนั่นเอง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุรพล พุฒคำ (สุรพล พุฒคำ 2522 : 110-112) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริง ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของสภาการฝึกหัดครู โดยศึกษาจากเอกสารการประชุมของสภาการฝึกหัดครู ระหว่างปี 2519-2521 และจากการสอบถามสอบถามของกรรมการสภาการฝึกหัดครู และจากกลุ่มอธิการวิทยาลัยครู ในช่วงปี 2521 ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ผลงานที่สภาการฝึกหัดครูกระทำส่วนใหญ่ ได้แก่ การพิจารณาแต่งตั้งโยกย้ายและถอดถอนผู้บริหารในสถาบันศึกษา การอนุมัติการให้ปริญญาบัตร อนุมัติ และประกาศนียบัตร การแต่งตั้งกรรมการส่งเสริมให้คำแนะนำหรือดำเนินงานของวิทยาลัยครู การกำหนดคุณสมบัติและพื้นฐานความรู้ของผู้มีสิทธิเข้าศึกษาในวิทยาลัยครู การอนุมัติหลักสูตรต่างๆ

2. งานที่สภาการปฏิบัติน้อยมากคือ การหาวิธีส่งเสริมการศึกษา การอบรม และการวิจัยของอาจารย์ให้ก้าวหน้า

3. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของสภาการฝึกหัดครู ได้แก่ ความล่าช้าในการปฏิบัติงาน การกำหนดควมรับผิดชอบในการตัดสินใจสั่งการ การใช้วิธีประนีประนอมในการตัดสินใจมากกว่าการใช้เหตุผล การถูกรวบงำโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคล การไม่คำนึงถึงจุดมุ่งหมายหลักในการบริหารงานของสภาการฝึกหัดครู

4. ผลเปรียบเทียบเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงจากกลุ่ม

ประชากรที่เป็นกรรมการสภาการฝึกหัดครูและอธิการวิทยาลัยครูต่างๆ พบว่า ประชากรทั้งสองกลุ่มมีแนวโน้มที่จะให้สภาการฝึกหัดครูได้แสดงบทบาทในแต่ละงานมากขึ้น กล่าวคือ ความคิดเห็นด้านบทบาทที่คาดหวังมีคะแนนสูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงในทุกๆ ด้าน

5. ตามความเห็นของกลุ่มอธิการ เห็นว่าสภาการฝึกหัดครูควรที่จะแสดงบทบาทของงานต่อไปนี้ให้น้อยลง ได้แก่

- (1) การอนุมัติการให้ปริญญาบัตร และประกาศนียบัตร
- (2) การพิจารณาแต่งตั้งโยกย้าย และถอดถอนหัวหน้าภาควิชาและรองหัวหน้าคณะวิชา
- (3) การกำหนดให้กรรมการสภาการฝึกหัดครูไปรักษาราชการแทนอธิการวิทยาลัยครูต่างๆ
- (4) การให้ความเห็นชอบในการวางระเบียบของวิทยาลัยครู
- (5) การแต่งตั้งผู้มีความชำนาญในสาขาวิชาในวิทยาลัยครูต่างๆ

6. ความเห็นทั้งสองกลุ่มประชากรที่เป็นกรรมการสภาการฝึกหัดครูและอธิการวิทยาลัยครู มีความเห็นสอดคล้องกันในบทบาทที่สภาการฝึกหัดครูปฏิบัติให้น้อยลงด้านการให้ความเห็นชอบการจัดทำงบประมาณของวิทยาลัยครู

จะเห็นได้ว่าภาระหน้าที่ของสภาการฝึกหัดครูเป็นงานที่นำซ้อนกับงานของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติอยู่ส่วนหนึ่งด้วย และงานบางอย่างของวิทยาลัยครูควรจะสิ้นสุดเมื่อได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูแล้ว ไม่จำเป็นต้องถึงสภาการฝึกหัดครูก็น่าจะเป็นไปได้

คณะกรรมการปรับปรุงงานวิชาการของวิทยาลัยครูนครราชสีมา (คณะกรรมการปรับปรุงงานวิชาการของวิทยาลัยครูนครราชสีมา 2522 : 30-32) ได้ศึกษาเรื่องโครงสร้างและการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยครูโดยสอบถามความคิดเห็นของรองอธิการฝ่ายวิชาการของวิทยาลัยครูทั้ง 36 แห่ง ได้สรุปเกี่ยวกับการควบคุมมาตรฐานการเรียนการสอนว่า มีวิทยาลัยครูภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และวิทยาลัยครูนครหลวงใช้วิธีการควบคุมมาตรฐานการเรียนการสอนอย่างหนึ่งโดย

การดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู นอกจากนั้นด้านการตัดสินใจ
แก้ปัญหาทางวิชาการ ปรากฏว่าวิทยาลัยครูทุกกลุ่มใช้คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู
ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาทางวิชาการ

การศึกษากังวลว่านี้จะเห็นได้ว่าคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง
หรือแต่ละกลุ่มวิทยาลัยครูมีการปฏิบัติบทบาทแตกต่างกันอยู่ในบางเรื่อง จึงสมควรที่
จะได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูเพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุง
การดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาเรื่องบทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู มีวัตถุประสงค์
ศึกษามบทบาทและปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู
จากความคิดเห็นของอาจารย์และกรรมการประจำวิทยาลัยครู โดยมีขั้นตอนในการ
ดำเนินงานดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรรมการประจำวิทยาลัยครู
และอาจารย์วิทยาลัยครู 12 แห่ง จากวิทยาลัยครูทั้งหมด 36 แห่ง การเลือก
กลุ่มตัวอย่างได้กระทำเป็นขั้นตอนดังนี้

1. แบ่งวิทยาลัยครูเป็นกลุ่มๆจำนวน 6 กลุ่ม ได้แก่
 - (1) กลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ 8 แห่ง
 - (2) กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8 แห่ง
 - (3) กลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง 5 แห่ง
 - (4) กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก 4 แห่ง
 - (5) กลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้ 5 แห่ง
 - (6) กลุ่มวิทยาลัยครูนครหลวง 6 แห่ง
2. สุ่มวิทยาลัยครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมากลุ่มละ 2 แห่ง รวมทั้งหมด
12 แห่ง
3. กรรมการประจำวิทยาลัยครูเลือกจากกรรมการที่ปฏิบัติหน้าที่ใน
ปีการศึกษา 2524 ทุกคน จากวิทยาลัยครูกลุ่มตัวอย่าง 12 แห่งๆละ 16 คน
รวมทั้งสิ้น 192 คน

4. อาจารย์วิทยาลัยครูกลุ่มตัวอย่าง สุ่มเลือกจากอาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการศึกษา 2524 จากวิทยาลัยครูกลุ่มตัวอย่าง 12 แห่งๆละ 16 คน รวมทั้งสิ้น 192 คน

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษาค้างนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ทั้งบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริง ข้อคำถามจะเกี่ยวกับบทบาทในด้านต่อไปนี้

1. วางระเบียบของวิทยาลัยครู
2. พิจารณาลักสูตรและรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตร
3. จัดการวัดผลการศึกษา
4. รับผิดชอบและให้ความเห็นแก่อธิการ
5. จัดทำงบประมาณของวิทยาลัยครู
6. จัดทำรายงานแสดงผลงานและรายรับจ่ายเงินของวิทยาลัยครู
7. คำถามปลายเปิด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า และคำถามปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ให้คณะกรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบและแก้ไขแบบสอบถามที่สร้างขึ้น แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแก้ไขเพิ่มเติมและเสนอให้คณะกรรมการที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

3. นำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นอาจารย์และกรรมการประจำวิทยาลัยครูอุตรธานี แล้วนำผลที่ได้มาหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้สูตร α -Coefficient ปรากฏดังนี้

ค่า α -Coefficient ของแบบสอบถามที่เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวัง
0.9418

ค่า α -Coefficient ของแบบสอบถามที่เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง
0.9501

ค่า α -Coefficient ของแบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ 0.8961

แสดงว่าแบบสอบถามชุดนี้มีค่าความเชื่อมั่นสูงสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 10 มีนาคม - 30 เมษายน 2525 โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขอลงนามจากกรมการฝึกหัดครู เพื่อขอความร่วมมือจากวิทยาลัยครูซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือของกรมการฝึกหัดครูไปยังวิทยาลัยครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ ทั้งนี้โดยมีผู้ประสานงานในแต่ละวิทยาลัยครูช่วยเก็บรวบรวมแบบสอบถามส่งคืนให้ผู้วิจัย แบบสอบถามที่ได้รับคืนนับเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์คิดเป็นร้อยละ 63.8 ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปเก็บรวบรวมข้อมูลและที่ได้รับคืนมา

สถานภาพของ ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนแบบสอบถาม ที่ส่งไปเก็บข้อมูล	จำนวนแบบสอบถาม ที่ได้รับคืน	คิดเป็นร้อยละ
อาจารย์	192	134	69.8
กรรมการโดยตำแหน่ง	48	30	62.8
กรรมการโดยการเลือก หัวหน้าคณะวิชาและหัวหน้า สำนักงานอธิการ	48	32	66.5
กรรมการโดยการเลือกตั้ง จากอาจารย์	48	29	60.4
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	48	20	41.6
รวม	384	245	63.8

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มในตาราง 1 มาแจกแจงความถี่โดยกำหนดให้

1. แบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดค่าระดับคะแนนดังนี้

1.1 ให้คะแนน 0 สำหรับการตอบ 1 และ 2 ซึ่งหมายถึง น้อยมาก และน้อย ในแบบสอบถาม

1.2 ให้คะแนน 1 สำหรับการตอบ 3 และ 4 ซึ่งหมายถึงค่อนข้างมาก และมากในแบบสอบถาม

2. หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทแต่ละด้านของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูตามความเห็นของกรรมการและอาจารย์

3. ทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนระหว่างกลุ่ม โดยใช้ t-test

4. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนจากกลุ่มกรรมการที่มีหน้าที่ต่างกัน 4 กลุ่ม ใช้ F-test

5. สำหรับแบบสอบถามปลายเปิดเมื่อรวบรวมความคิดเห็นแล้วนำมาหาค่าความถี่ของข้อมูล และคิดเป็นร้อยละ โดยจำแนกตามกลุ่มต่างๆ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย

$$\text{สูตร } \bar{x} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูลที่ศึกษา

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$\text{สูตร } s = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ s แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนข้อมูลที่ศึกษา

2. t-test ใช้เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มกรรมการและอาจารย์

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}} \quad (\text{Ferguson. 1976 : 167})$$

เมื่อ t แทน t-distribution

$\bar{x}_1, \bar{x}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของกรรมการ
และอาจารย์ตามลำดับ

s_1^2, s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนความคิดเห็นของ
กรรมการและอาจารย์ตามลำดับ

N_1, N_2 แทน จำนวนกรรมการและอาจารย์ตามลำดับ

2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังกับบทบาท ที่ปฏิบัติจริงตามความคิดเห็นของผู้ตอบกลุ่มเดียวกัน

$$\text{สูตร } t = \frac{\bar{D}}{s_{\bar{D}}}$$

t แทน t-distribution

$\bar{D}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่าง

$s_{\bar{D}}$ แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ $\bar{D}$

3. F-test ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มหลายๆกลุ่ม

(Glass and Stanley. 1970 : 361)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	K-1	SS_b	$MS = \frac{SS_b}{K-1}$	$\frac{MS_b}{MS_w}$
ภายในกลุ่ม	N-K	SS_w	$MS = \frac{SS_w}{N-K}$	MS_w

เมื่อ	SS แทน	Sum of Squares	
	MS แทน	Mean Squares	
	K แทน	จำนวนกลุ่ม	
	N แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด	
	df แทน	Degree of Freedom	
	SS_b แทน	Sum of Squares	ระหว่างกลุ่ม
	SS_w แทน	Sum of Squares	ภายในกลุ่ม
	MS_b แทน	Mean Squares	ระหว่างกลุ่ม
	MS_w แทน	Mean Squares	ภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องบทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูตามความคิดเห็นของกรรมการประจำวิทยาลัยครูและอาจารย์วิทยาลัยครู ได้จัดแบ่งเป็นตอนๆดังนี้

1. การวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูตามความคิดเห็นของกรรมการและอาจารย์
2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง
3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูตามความคิดเห็นระหว่างกลุ่มกรรมการที่มีตำแหน่งต่างกัน
4. การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่อื่นที่ต้องการให้คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติ
5. การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู

1. การวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูตามความคิดเห็นของกรรมการและอาจารย์

การวิเคราะห์บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูตามความคิดเห็นของกรรมการและอาจารย์ประกอบด้วยตอนย่อย 2 ตอน ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบแบบพหุทิศทางที่คาดหวัง ผลการศึกษาพบว่า กรรมการกับอาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 และ .01 ในด้านวางระเบียบของวิทยาลัยครูและด้านการวัดผลการศึกษาตามลำดับ ส่วนบทบาทด้านอื่น ๆ กรรมการและอาจารย์มีความเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 สำหรับรายละเอียดค่าคะแนนพหุทิศทางที่คาดหวังได้แสดงไว้ในตาราง 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์พหุทิศทางที่คาดหวังของกรรมการและอาจารย์ต่อคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู

งานด้านต่าง ๆ ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู	กรรมการ (N = 111)		ลำดับ ความ สำคัญ	อาจารย์ (N = 134)		ลำดับ ความ สำคัญ	t
	$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD		
วางระเบียบของวิทยาลัยครู	0.78	0.25	3	0.84	0.22	3	2.23*
พิจารณากำหนดหลักสูตรและ รายละเอียดของหลักสูตร	0.77	0.28	4	0.79	0.29	5	0.63
จัดการวัดผลการศึกษา	0.68	0.28	6	0.83	0.27	4	4.32**
รับปรึกษาและให้ความเห็น แก่อธิการ	0.81	0.25	2	0.86	0.38	2	1.07
จัดทำงบประมาณประจำปี	0.84	0.24	1	0.89	0.46	1	1.02
จัดทำรายงานแสดงผลงาน และการรับจ่าย	0.71	0.36	3	0.77	0.35	6	1.50

$$t_{.01 \ 01} \ (df = 243) = 2.57 \ , \ t_{.05} \ (df = 243) = 1.96$$

จากตาราง 2 กรรมการมีความคาดหวังให้คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู
ปฏิบัติงานด้านต่างๆเรียงตามลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อยดังนี้ จัดทำงบประมาณ
ประจำปี รับปรึกษาและให้ความเห็นแก่อธิการ วางระเบียบของวิทยาลัยครู พิจารณา
หลักสูตรและรายละเอียดของหลักสูตร จัดทำรายงานแสดงผลงานและการรับจ่าย
และจัดการวัดผลการศึกษา จะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่คาดหวังอยู่ระหว่าง
0.84 ถึง 0.68

สำหรับความคาดหวังของอาจารย์ตอบบทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู
นั้น แต่ละด้านคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.89 ถึง 0.77 เมื่อพิจารณาจัดลำดับจาก
คะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยจะได้ดังนี้ จัดทำงบประมาณประจำปี รับปรึกษาและ
ให้ความเห็นแก่อธิการ วางระเบียบของวิทยาลัยครู จัดการวัดผลการศึกษา พิจารณา
หลักสูตรและรายละเอียดของหลักสูตร และจัดทำรายงานแสดงผลงานและการรับจ่าย

1.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริง ผลการศึกษา
พบว่าบทบาทด้านต่างๆที่คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติตามความคิดเห็นของ
กรรมการและอาจารย์ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น
:05 สำหรับรายละเอียดของคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่ปฏิบัติจริงได้แสดงไว้ในตาราง 3

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์สหภาพที่ปฏิบัติจริงของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู
ตามความคิดเห็นของกรรมการกับอาจารย์

งานด้านต่าง ๆ ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู	กรรมการ (N = 111)		ลำดับ ความ สำคัญ	อาจารย์ (N = 134)		ลำดับ ความ สำคัญ	t
	$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD		
วางระเบียบของวิทยาลัยครู	0.28	0.28	5	0.26	0.25	5	0.55
พิจารณากำหนดหลักสูตรและ รายละเอียดของหลักสูตร	0.25	0.32	6	0.22	0.29	6	0.75
จัดการวัดผลการศึกษา	0.47	0.31	2	0.42	0.34	2	1.23
รับปรึกษาและให้ความเห็น แก่อธิการ	0.32	0.34	4	0.30	0.50	3	0.34
จัดทำงบประมาณประจำปี	0.49	0.31	1	0.44	0.32	1	1.25
จัดทำรายงานแสดงผลงาน และการรับจ่าย	0.35	0.39	3	0.28	0.37	4	1.68

$$t_{.01} (df = 243) = 2.57 , \quad t_{.05} (df = 243) = 1.96$$

จากตาราง 3 แสดงว่า กรรมการมีความเห็น คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู
ปฏิบัติสหภาพด้านต่าง ๆ แตกต่างกันจากคะแนนมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ จัดทำงบประมาณ
ประจำปี จัดการวัดผลการศึกษา จัดทำรายงานแสดงผลงานและการรับจ่ายเงินในรอบปี

รับปรึกษาและให้ความเห็นแก่อธิการ วางระเบียบของวิทยาลัยครู พิจารณาลักษณะ
และรายละเอียดของหลักสูตร คณะแผนนเฉลี่ยการปฏิบัติแต่ละค่าน้อยระหว่าง
0.49 ถึง 0.25

สำหรับความคิดเห็นของอาจารย์คอบบาชที่ปฏิบัติจริงนั้น แต่ละค่านี้น่า
จะแผนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.44 ถึง 0.22 เมื่อพิจารณาจัดลำดับการปฏิบัติจากมาก
ไปหาน้อยจะได้ดังนี้ จัดทำงบประมาณในรายปี จัดการวัดผลการศึกษา รับปรึกษาและ
ให้ความเห็นแก่อธิการ จัดทำรายงานแสดงผลงานและการรับจ่ายเงินในรอบปี
วางระเบียบของวิทยาลัยครู และพิจารณาลักษณะและรายละเอียดของหลักสูตร
จะเห็นได้ว่า ไม่มีค่าน้อยกว่าค่านี้อีกเกิน 0.50 ทั้งความคิดเห็นของ
กรรมการและอาจารย์ นั่นคือผู้ตอบส่วนมากเห็นว่าคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู
ปฏิบัติบทบาทในแต่ละค่าน้อย

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังกับบทบาท ที่ปฏิบัติจริง

ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังกับ
บทบาทที่ปฏิบัติจริงนี้จะวิเคราะห์ทั้งในความคิดเห็นของกรรมการและความคิดเห็น
ของอาจารย์ โดยพิจารณาเปรียบเทียบบทบาทในแต่ละค่านี้นี้

2.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง
ตามความคิดเห็นของกรรมการ ผลการศึกษาพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 ทุกค่านี้นี้ ดังแสดงรายละเอียดจากตาราง 4

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงตามความคิดเห็นของกรรมการ

งานด้านต่าง ๆ ของ คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู	บทบาทที่คาดหวัง		บทบาทที่ปฏิบัติจริง		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
วางระเบียบของวิทยาลัยครู	.77	0.25	0.27	0.28	19.6 ^{**}
พิจารณาหลักสูตรและรายละเอียด เกี่ยวกับหลักสูตร	0.77	0.28	0.25	0.32	15.9 ^{**}
จัดการวัดผลการศึกษา	0.67	0.28	0.46	0.31	13.1 ^{**}
รับปรึกษาและให้ความเห็น แก่อธิการ	0.81	0.25	0.32	0.34	16.0 ^{**}
จัดทำงบประมาณประจำปี	0.84	0.23	0.48	0.31	8.9 ^{**}
จัดทำรายงานแสดงผลงานและ การรับจ่ายเงินในรอบปี	0.70	0.35	0.35	0.39	10.4 ^{**}

$$t_{.01} (df = 110) = 2.61$$

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่คาดหวังมากกว่าคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่ปฏิบัติจริงทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

2.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงตามความคิดเห็นของอาจารย์ ผลการศึกษาพบว่าบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของแต่ละด้านมีความแตกต่างกันทุก ๆ ด้าน ดังแสดงไว้ในตาราง 5

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงตามความคิดเห็นของอาจารย์

งานด้านต่าง ๆ ของ คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู	บทบาทที่คาดหวัง		บทบาทที่ปฏิบัติจริง		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
วางระเบียบของวิทยาลัยครู	0.84	0.22	0.25	0.25	11.5**
พิจารณาหลักสูตรและรายละเอียด ของหลักสูตร	0.79	0.29	0.22	0.29	18.4**
จัดการวัดผลการศึกษา	0.82	0.26	0.41	0.33	15.3**
รับปรึกษาและให้ความเห็นแก่ อธิการ	0.86	0.45	0.43	0.32	18.8**
จัดทำงบประมาณประจำปี	0.88	0.45	0.43	0.32	15.5**
จัดทำรายงานแสดงผลงาน และการรับจ่ายเงินในรอบปี	0.77	0.35	0.27	0.37	14.2**

$$t_{.01} (df = 134) = 2.57$$

จากตาราง 5 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยบทบาทที่คาดหวังมากกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูระหว่าง กลุ่มกรรมการด้วยกัน

คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูประกอบด้วยกรรมการที่มาจากตำแหน่งหน้าที่
ต่างกันแบ่งได้เป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มที่หนึ่ง กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการ และ
รองอธิการ กลุ่มที่สอง กรรมการเลือกตั้งจากหัวหน้าคณะวิชาและหัวหน้าสำนักงาน
อธิการ กลุ่มที่สาม กรรมการที่เลือกตั้งมาจากอาจารย์ และกลุ่มที่สี่ กรรมการผู้ทรง-
คุณวุฒิจากบุคคลภายนอก เพื่อจะศึกษาบทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู
จากกรรมการทั้ง 4 กลุ่มนี้ จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

3.1 การวิเคราะห์บทบาทที่คาดหวังแต่ละด้าน ผลการศึกษาพบว่า คะแนน
บทบาทที่คาดหวังตามความเห็นของกรรมการโดยตำแหน่งอยู่ระหว่างคะแนนเฉลี่ย
.70 ถึง .90 กรรมการเลือกตั้งจากหัวหน้าคณะวิชาและหัวหน้าสำนักงานอธิการ
อยู่ระหว่าง .72 ถึง .85 กรรมการเลือกตั้งจากอาจารย์อยู่ระหว่าง .77 ถึง .89
และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ระหว่าง .61 ถึง .72 ดังแสดงไว้ในตาราง 6

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังของกรรมการ 4 กลุ่ม แบ่งตามตำแหน่งหน้าที่ที่ต่างกันที่มีต่อคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู

งานด้านต่าง ๆ ของ คณะกรรมการประจำ วิทยาลัยครู	กรรมการ โดยตำแหน่ง (N = 30)		กรรมการเลือก ทั้งจากหัวหน้า คณะวิชาและ หัวหน้าสำนักงาน (N = 34)		กรรมการที่ เลือกทั้งจาก อาจารย์ (N = 29)		กรรมการผู้ ทรงคุณวุฒิ จากบุคคล ภายนอก (N = 20)		F
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
วางระเบียบของ วิทยาลัยครู	0.84	0.18	0.77	0.28	0.88	0.22	0.68	0.28	1.88
พิจารณาหลักสูตร และรายละเอียด ของหลักสูตร	0.81	0.22	0.78	0.27	0.81	0.26	0.62	0.32	2.23
จัดการวัดผลการศึกษา	0.84	0.22	0.76	0.26	0.87	0.25	0.62	0.34	4.14**
รับค่าปรึกษาและ ให้ความเห็นแก่ อธิการ	0.90	0.16	0.83	0.23	0.85	0.28	0.61	0.29	6.76**
จัดหางบประมาณ ประจำปี	0.87	0.22	0.85	0.20	0.89	0.17	0.72	0.31	2.53
จัดทำรายงาน แสดงผลงาน และการรับจ่าย	0.70	0.34	0.72	0.37	0.77	0.34	0.61	0.34	1.23

$$F_{.01} (3, 107) = 3.92 \quad , \quad F_{.05} (3, 107) = 2.70$$

จากตาราง 6 เมื่อแยกพิจารณาความคิดเห็นระหว่างกลุ่มกรรมการได้ว่า คะแนนเฉลี่ยความคาดหวังของกรรมการโดยตำแหน่งในตำแหน่งต่างๆเรียงตามลำดับสูงไปหาต่ำได้ดังนี้ รับคำปรึกษาและให้ความเห็นแก่อธิการ จัดทำงบประมาณในรอบปี วางระเบียบของวิทยาลัยครู จัดการวัดผลการศึกษา พิจารณาลักษณะและรายละเอียดของหลักสูตร และจัดทำรายงานแสดงผลงานและการรับจ่ายเงินในรอบปี

กรรมการที่เลือกตั้งจากหัวหน้าคณะวิชาและหัวหน้าสำนักงานอธิการคาดหวังว่าปฏิบัติบทบาทมากตาม จัดทำงบประมาณในรอบปี รับปรึกษาและให้ความเห็นแก่อธิการ พิจารณาลักษณะและรายละเอียดของหลักสูตร จัดการวัดผลการศึกษา และจัดทำรายงานแสดงผลงานและการรับจ่ายเงินในรอบปีตามลำดับ

กรรมการที่เลือกตั้งจากอาจารย์ส่วนใหญ่คาดหวังว่าคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติบทบาทมากในทุกๆ ด้าน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเกินครึ่งหนึ่งคาดหวังว่าคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติบทบาทมากในทุกๆ ด้าน

เมื่อเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังแต่ละด้านตามความคิดเห็นของกรรมการ 4 กลุ่มที่ตำแหน่งหน้าที่ต่างกันพบว่า มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 ด้านจัดการวัดผลการศึกษา และด้านรับปรึกษาและให้ความเห็นแก่อธิการ ส่วนด้านอื่นอีกสี่ด้านของกรรมการทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05

3.2 การวิเคราะห์บทบาทที่ปฏิบัติจริงแต่ละด้านตามความคิดเห็นของกรรมการ 4 กลุ่ม ที่มีหน้าที่ต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า คะแนนบทบาทที่ปฏิบัติจริงตามความคิดเห็นของกรรมการโดยตำแหน่งอยู่ระหว่าง 0.23 ถึง 0.56 กรรมการที่เลือกตั้งมาจากหัวหน้าคณะวิชาและหัวหน้าสำนักงานอธิการอยู่ระหว่าง 0.24 ถึง 0.51 กรรมการเลือกตั้งจากอาจารย์ อยู่ระหว่าง 0.22 ถึง 0.53 และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.17 ถึง 0.41 ดังแสดงไว้ในตาราง 7

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงแต่ละด้านของคณะกรรมการประจำ
วิทยาลัยครูตามความคิดเห็นของกรรมการ 4 กลุ่มที่แบ่งตามตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน

งานด้านต่าง ๆ ของ คณะกรรมการประจำ วิทยาลัยครู	กรรมการ โดยตำแหน่ง (N = 30)		กรรมการเลือก ตั้งจากหัวหน้า คณะวิชาและ หัวหน้าสำนักงาน (N = 34)		กรรมการที่ เลือกตั้งจาก อาจารย์ (N = 29)		กรรมการผู้ ทรงคุณวุฒิ จากบุคคล ภายนอก (N = 20)		F
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
วางระเบียบของ วิทยาลัยครู	0.30	0.31	0.30	0.32	0.26	0.23	0.17	0.28	1.26
พิจารณาหลักสูตร และรายละเอียด ของหลักสูตร	0.23	0.33	0.26	0.32	0.22	0.28	0.20	0.32	0.43
จัดการวัดผลการศึกษา	0.54	0.28	0.43	0.30	0.46	0.35	0.41	0.31	0.88
รับปรึกษาและให้ ความเห็นแก่อธิการ	0.45	0.38	0.24	0.28	0.30	0.30	0.22	0.34	2.71*
จัดทำงบประมาณ ประจำปี	0.56	0.27	0.51	0.31	0.53	0.31	0.26	0.31	4.63**
จัดทำรายงาน แสดงผลงาน และการรับจ่าย	0.46	0.37	0.29	0.37	0.32	0.31	0.35	0.34	1.17

$$F_{.01} (3, 107) = 3.92$$

$$F_{.05} (3, 107) = 2.70$$

จากตาราง 7 เมื่อแยกพิจารณาความคิดเห็นระหว่างกลุ่มกรรมการจะได้
ดังนี้คือ กรรมการโดยตำแหน่งจำนวนเกินครึ่งหนึ่งเห็นว่าคณะกรรมการประจำ
วิทยาลัยครูปฏิบัติมากค่าน จัดทำงบประมาณประจำปี และจัดการวัดผลการศึกษา ส่วน
ค่านจัดทำรายงานแสดงผลงานและการรับจ่าย รับปรึกษาและให้ความเห็นแก่อธิการ
วางระเบียบของวิทยาลัยครู มีผู้ตอบมากกว่าครึ่งหนึ่งเห็นว่าปฏิบัติน้อย สำหรับค่าน
พิจารณาหลักสูตรและรายละเอียดของหลักสูตรนั้นกรรมการโดยตำแหน่งส่วนมากเห็นว่า
คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติน้อย

กรรมการที่เลือกตั้งจากหัวหน้าคณะวิชาและหัวหน้าสำนักงานอธิการจำนวน
ครึ่งหนึ่งเห็นว่าคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติมากค่านจัดทำงบประมาณประจำปี
สำหรับค่านจัดการวัดผลการศึกษา วางระเบียบของวิทยาลัยครู จัดทำรายงานแสดงผล
ผลงานผู้ตอบมากกว่าครึ่งหนึ่งเห็นว่าปฏิบัติน้อย ส่วนค่านการพิจารณาหลักสูตรและราย
ละเอียดของหลักสูตรผู้ตอบส่วนมากเห็นว่าคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติ

กรรมการที่เลือกตั้งจากอาจารย์ จำนวนเกินครึ่งหนึ่งเห็นว่าคณะกรรมการ
ประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติมากค่าน จัดทำงบประมาณประจำปี ผู้ตอบมากกว่าครึ่งหนึ่ง
เห็นว่าปฏิบัติน้อยค่านจัดการวัดผลการศึกษา จัดทำรายงานแสดงผลงานและการรับจ่าย
ค่านรับปรึกษาและให้ความเห็นแก่อธิการ วางระเบียบของวิทยาลัยครู ส่วนค่าน
พิจารณาหลักสูตรและรายละเอียดของหลักสูตรผู้ตอบส่วนมากเห็นว่าคณะกรรมการ
ประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งเห็นว่าคณะกรรมการประจำ
วิทยาลัยครูปฏิบัติน้อยค่านจัดการวัดผลการศึกษา จัดทำรายงานแสดงผลงานและ
การรับจ่ายเงินในรอบปี จัดทำงบประมาณประจำปี สำหรับค่านรับปรึกษาและให้ความ
เห็นแก่อธิการ พิจารณาหลักสูตรและรายละเอียดของหลักสูตร วางระเบียบของ
วิทยาลัยครู กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิส่วนมากเห็นว่าคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู
ปฏิบัติ

เมื่อเปรียบเทียบแบบพหุบาทที่ปฏิบัติจริงแต่ละด้านตามความเห็นของกรรมการ
 4 กลุ่มที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันพบว่า มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับความเชื่อมั่น .01 สำหรับด้านจัดหางบประมาณในรอบปี และด้านรับปรึกษาและ
 ให้ความเห็นแก่อธิการความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ส่วน
 ด้านอื่นอีก 3 ด้าน ความเห็นของกรรมการทั้ง 4 กลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05

4. การวิเคราะห์พหุบาทหน้าที่อื่นที่ต้องการให้คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้นอกเหนือจากศึกษาพหุบาทที่คาดหวังและพหุบาทที่ปฏิบัติจริงแล้ว
 ผู้วิจัยยังได้ศึกษาพหุบาทหน้าที่อื่นที่ต้องการให้คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติไว้ด้วย
 ผลการวิเคราะห์ประกอบด้วยตอนย่อย 2 ตอน ดังนี้

4.1 พหุบาทหน้าที่อย่างอื่นที่ต้องการให้คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู

ปฏิบัติตามความเห็นของกรรมการประจำวิทยาลัยครู ผลการศึกษพบว่ากรรมการ
 ต้องการให้ปฏิบัติหน้าที่ด้านกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติภายใน รวมทั้งควบคุมการดำเนินงาน
 ของวิทยาลัยครู นอกจากนั้นยังต้องการให้ปฏิบัติเกี่ยวกับงานดำเนินการของวิทยาลัยครู
 ทั้งทางวิชาการและงานบริหารทั่วไป ดังแสดงไว้ในตาราง 8

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่อื่นที่ต้องการให้คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู
ปฏิบัติตามความเห็นของกรรมการ

บทบาทหน้าที่ที่ต้องการให้คณะกรรมการ ประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติ	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
1. กำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติภายใน	27	22.5
2. ควบคุมการดำเนินงานของวิทยาลัยครู	23	19.0
3. เสนอความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้ง ถอดถอน ตำแหน่งทางวิชาการ เสนอต่อสภาการฝึกหัดครู	18	14.9
4. แต่งตั้งและถอดถอนตำแหน่งทางบริหารระดับ ที่ต่ำกว่าหัวหน้าคณะวิชา	15	12.4
5. กำหนดแนวทางสรรหาคัดเลือกผู้บริหาร	14	11.6
6. พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมเพื่อรับ ปริญญากิตติมศักดิ์ของวิทยาลัยครู	12	10.0
7. ประเมินผลงานแต่ละโครงการในรอบปี ของตำแหน่งงานต่าง ๆ	11	9.1
8. ส่งเสริมค่านิยมธรรมและจริยธรรมแก่บุคลากร ภายในวิทยาลัยครู	9	7.5

จากตาราง 8 แสดงว่า กรรมการต้องการให้คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู
ปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ เมื่อจัดเรียงตามลำดับร้อยละจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรกคือ
กำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติภายในวิทยาลัยครู ควบคุมการดำเนินงานของวิทยาลัยครู
เสนอความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้ง ถอดถอนตำแหน่งทางวิชาการต่อสภาการฝึกหัดครู ส่วน
ด้านอื่น ๆ จัดเป็นงานบริหารวิชาการและงานบริหารทั่วไป

4.2 บทบาทหน้าที่อื่นที่ต้องการให้คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติตามความเห็นของอาจารย์ ผลการศึกษาพบว่าอาจารย์ต้องการให้ปฏิบัติหน้าที่ที่กำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติภายใน และควบคุมการดำเนินงานของวิทยาลัยครู นอกจากนั้นยังต้องการให้ปฏิบัติเกี่ยวกับงานดำเนินการของวิทยาลัยครูทั้งทางวิชาการ และงานบริหารทั่วไป ดังแสดงไว้ในตาราง 9

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่อื่นที่ต้องการให้คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติตามความคิดเห็นของอาจารย์

บทบาทหน้าที่อื่นที่ต้องการให้คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติ	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
1. กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติภายใน	35	23.4
2. ควบคุมการดำเนินงานของวิทยาลัยครู	29	19.9
3. วางหลักการพิจารณาความดีความชอบ	21	14.3
4. พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมเพื่อรับปริญญา กิตติมศักดิ์ของวิทยาลัยครู	16	10.8
5. ส่งเสริมบทบาทวิทยาลัยครูด้านบริการสังคมและ พัฒนาชนบท	14	9.3
6. ควบคุมการรับนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ	13	8.7
7. พิจารณาอัตราค่าจ้างในภาควิชาต่าง ๆ ให้เหมาะสม กับการงาน	11	7.5
8. จัดหารายได้เพื่อส่งเสริมการศึกษานอกเหนือ จากเงินบำรุงการศึกษา	9	6.1

จากตาราง 9 แสดงว่าบทบาทหน้าที่อื่นที่ต้องการให้คณะกรรมการประจำ
วิทยาลัยครูปฏิบัติตามความคิดเห็นของอาจารย์เรียงตามลำดับร้อยละสามอันดับแรก
จากมากไปหาน้อยคือ กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติภายในวิทยาลัยครู ควบคุมการ
ดำเนินงานของวิทยาลัยครู วางหลักการพิจารณาความดีความชอบ และงานอื่นๆเป็น
งานด้านบริหารวิชาการและงานบริหารทั่วไป

จะเห็นได้ว่าความคิดเห็นของกรรมการและอาจารย์ตรงกัน 3 ด้าน ได้แก่
กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติภายในวิทยาลัยครู ควบคุมการดำเนินงานของวิทยาลัยครู
และพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมเพื่อรับปริญญาเกียรตินิยมของวิทยาลัยครู ส่วน
ความเห็นด้านอื่นๆทั้งในความเห็นของกรรมการและอาจารย์จัดเป็นงานด้านคำเนิ
การของวิทยาลัยครูทั้งทางวิชาการและบริหารทั่วไป ที่ต้องการให้คณะกรรมการประจำ
วิทยาลัยครูปฏิบัติเพิ่มเติม

5. การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู
การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู บ่อยมีปัญหาและอุปสรรคบ้าง
ไม่มากนักน้อย เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคเหล่านั้นจึงได้ศึกษาและเสนอผลการวิเคราะห์
ไว้ดังต่อไปนี้

5.1 การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ
ประจำวิทยาลัยครูตามความคิดเห็นของกรรมการ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรค
3 อันดับแรกเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ การประชุมแต่ละครั้ง
กรรมการมักขาดข้อมูลในการนำมาวินิจฉัยเรื่องต่าง ๆ คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูยัง
ทำหน้าที่ผู้ช่วยบริหารในค่านต่าง ๆ ไม่เต็มที่ และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประจำ
วิทยาลัยครูไม่ชัดเจน ส่วนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ แสดงไว้ในตาราง 10

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ
ประจำวิทยาลัยครูตามความคิดเห็นของกรรมการ

ปัญหาและอุปสรรค	$\bar{X}$	SD	ลำดับ ความสำคัญ
1. คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูยังทำหน้าที่ ช่วยผู้บริหารในค่านต่าง ๆ ไม่เต็มที่	.51	.50	2
2. การประชุมแต่ละครั้งกรรมการประจำวิทยาลัย มักขาดข้อมูลในการนำมาวินิจฉัยเรื่องต่าง ๆ	.56	.49	1
3. กรรมการประจำวิทยาลัยครูมักขาดประชุมบ่อย	.25	.43	6
4. กรรมการประจำวิทยาลัยครูมีโอกาสดูแล ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหาร วิทยาลัยครูน้อย	.30	.45	5

ตาราง 10 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค	$\bar{X}$	SD	ลำดับ ความสำคัญ
5. กรรมการประจำวิทยาลัยครูไม่เชื่อถือ และไว้วางใจซึ่งกันและกัน	.19	.39	8
6. กรรมการประจำวิทยาลัยครูขาดความ เชื่อมั่นในการแสดงความคิดเห็น	.31	.46	4
7. กรรมการประจำวิทยาลัยครูไม่เข้าใจ หน้าที่ของตนเอง	.25	.44	7
8. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประจำ วิทยาลัยครูไม่ชัดเจน	.50	.48	3
9. วาระการประชุมแต่ละครั้งมากเกินไป	.16	.37	11
10. กรรมการประจำวิทยาลัยครูไม่เคารพ มติที่ประชุม	.11	.31	12
11. กรรมการวิทยาลัยครูไม่รักษาความลับ ของการประชุม	.18	.38	9
12. บทบาทของคณะกรรมการประจำ วิทยาลัยครูซ้ำซ้อนกับบทบาทของ กรรมการชุดอื่นที่วิทยาลัยตั้งขึ้น	.17	.32	10

จากตาราง 10 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู เมื่อพิจารณาแล้วมีคะแนนระหว่าง .11 ถึง .56 สำหรับข้อที่ได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ .50 ขึ้นไปได้แก่ (1) การประชุมแต่ละครั้งกรรมการมักขาดข้อมูลในการวินิจฉัยเรื่องต่าง ๆ (2) คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูยังทำหน้าที่ช่วยบริหารในค่านต่าง ๆ ไม่เต็มที่ และ (3) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูไม่ชัดเจน ส่วนปัญหาอุปสรรคอื่น ๆ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า .50

5.2 การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูตามความเห็นของอาจารย์ ผลการศึกษาพบว่าปัญหาและอุปสรรค 3 อันดับแรกเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ (1) การประชุมแต่ละครั้งกรรมการมักขาดข้อมูลในการวินิจฉัยเรื่องต่าง ๆ (2) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูไม่ชัดเจน และ (3) คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูยังทำหน้าที่ช่วยผู้บริหารในค่านต่าง ๆ ไม่เต็มที่ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ แสดงไว้ในตาราง 11

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูตามความเห็นของอาจารย์

ปัญหาและอุปสรรค	$\bar{X}$	SD	ลำดับ ความสำคัญ
1. คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูยังทำหน้าที่ช่วยผู้บริหารในค่านต่าง ๆ ไม่เต็มที่	.52	.49	3
2. การประชุมแต่ละครั้งกรรมการประจำวิทยาลัยครูมักขาดข้อมูลในการนำมาวินิจฉัยเรื่องต่าง ๆ	.63	.48	1
3. กรรมการประจำวิทยาลัยครูมักขาดการประชุมบ่อย	.43	.49	6

ตาราง 11 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค	$\bar{x}$	SD	ลำดับ ความสำคัญ
4. กรรมการประจำวิทยาลัยครูมีโอกาสแสดง ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหาร วิทยาลัยครูน้อย	.46	.50	4
5. กรรมการประจำวิทยาลัยครูไม่เชื่อถือและ ไว้วางใจซึ่งกันและกัน	.31	.42	10
6. กรรมการประจำวิทยาลัยครูขาดความเชื่อมั่น ในการแสดงความคิดเห็น	.40	.49	7
7. กรรมการประจำวิทยาลัยครูไม่เข้าใจ บทบาทของตนเอง	.46	.50	4
8. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประจำ วิทยาลัยครูไม่ชัดเจน	.57	.50	2
9. วาระการประชุมแต่ละครั้งมากเกินไป	.33	.47	9
10. กรรมการประจำวิทยาลัยครูไม่เคารพ มติที่ประชุม	.30	.45	11
11. กรรมการประจำวิทยาลัยครูไม่รักษา ความลับของการประชุม	.30	.46	12
12. บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู ซ้ำซ้อนกับบทบาทของ กรรมการอื่นที่วิทยาลัย ครูทั้งชั้น	.39	.48	8

จากตาราง 11 จะเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูมีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง .29 ถึง .63 โดยมีค่านีที่มีคะแนนระหว่าง .63 ถึง .50 อยู่ 3 คำนีคือ (1) การประชุมแต่ละครั้งกรรมการมักขาดข้อมูลในการนำมาวินิจฉัยเรื่องต่างๆ (2) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูไม่ชัดเจน และ(3) คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูยังทำหน้าที่ช่วยผู้บริหารไม่เต็มที่ ส่วนปัญหาอุปสรรคอื่น ๆ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า .50

จากผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู ทั้งความคิดเห็นของกรรมการและอาจารย์ ในตาราง 10 และตาราง 11 เห็นได้ว่ามีปัญหาและอุปสรรคสอดคล้องกัน 3 คำนีที่อยู่ในระดับปัญหาสูงด้วยกันคือ (1) กรรมการมักขาดข้อมูลในการวินิจฉัยปัญหาเรื่องต่างๆในการประชุมแต่ละครั้ง (2) คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูยังทำหน้าที่ช่วยผู้บริหารในด้านต่างๆไม่เต็มที่ และ(3) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูไม่ชัดเจน

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูจากคำถามปลายเปิดผลการวิเคราะห์เป็นดังต่อไปนี้คือ

5.3 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู
จากคำถามปลายเปิดตามความคิดเห็นของกรรมการ ผลการศึกษาพบว่าปัญหาและอุปสรรคเรียงตามลำดับร้อยละสูงไปหาต่ำคือ กรรมการมักสนใจปฏิบัติหน้าที่ในฐานะรับทราบความเห็นมากกว่าเสนอความเห็นที่เป็นประโยชน์ คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูมีการประชุมปรึกษาหารือค่อนข้างน้อย อาจารย์จำนวนมากไม่เข้าใจบทบาทและเห็นความสำคัญต่อคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู และจำนวนกรรมการที่เลือกตั้งจากอาจารย์ไม่สมดุลกับกรรมการโดยตำแหน่ง ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตาราง 12

ตาราง 12 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู
จากคำถามปลายเปิดตามความเห็นของกรรมการ

ปัญหาและอุปสรรค	ความถี่	ร้อยละ
1. กรรมการมักสนใจปฏิบัติหน้าที่ในฐานะรับทราบ ความเห็นมากกว่าเสนอความเห็นที่เป็นประโยชน์	45	45.9
2. คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูมีการประชุม ปรึกษาหารือค่อนข้างน้อย	23	23.5
3. อาจารย์จำนวนมากไม่เข้าใจบทบาทและเห็น ความสำคัญต่อคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู	19	19.4
4. จำนวนกรรมการที่เลือกตั้งจากอาจารย์ไม่สอดคล้อง กับกรรมการโดยตำแหน่ง	11	11.2

จากตาราง 12 แสดงว่าปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูจากคำถามปลายเปิดจัดเรียงตามลำดับความถี่และค่าร้อยละของข้อปัญหาจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ (1) กรรมการมักสนใจปฏิบัติหน้าที่รับฟังความเห็นมากกว่าเสนอความเห็น (2) คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูมีการประชุมปรึกษาหารือค่อนข้างน้อย (3) อาจารย์จำนวนมากยังไม่เข้าใจบทบาทและเห็นความสำคัญต่อคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู และ (4) จำนวนกรรมการที่เลือกตั้งจากอาจารย์ไม่สอดคล้องกับกรรมการโดยตำแหน่ง

5.4 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู
จากคำถามปลายเปิดตามความคิดเห็นของอาจารย์ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรค
 ที่อยู่ในอันดับความสำคัญสูง 3 อันดับแรกได้แก่ (1) กรรมการมักปฏิบัติหน้าที่ในฐานะรับทราบ
 ความเห็นมากกว่าเสนอความเห็นที่เป็นประโยชน์ (2) คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูมี
 การประชุมปรึกษาหารือค่อนข้างน้อย และ (3) กรรมการที่เลือกตั้งจากอาจารย์ไม่กำหนด
 วาระพ้นจากตำแหน่ง ผลการวิเคราะห์ที่ได้แสดงไว้ในตาราง 13

ตาราง 13 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูจาก
 คำถามปลายเปิดตามความคิดเห็นของอาจารย์

ปัญหาและอุปสรรค	ความถี่	ร้อยละ
1. กรรมการมักปฏิบัติหน้าที่ในฐานะรับทราบความเห็น มากกว่าเสนอความเห็นที่เป็นประโยชน์	34	25.7
2. คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูมีการประชุมปรึกษา หารือค่อนข้างน้อย	28	22.2
3. กรรมการที่เลือกตั้งจากอาจารย์ไม่กำหนดวาระ พ้นจากตำแหน่ง	21	16.7
4. การพิจารณาและลงมติเรื่องต่าง ๆ มักจะเป็นการ ตกลงไว้ก่อนแล้วของฝ่ายบริหาร	16	12.7
5. จำนวนกรรมการโดยเลือกตั้งไม่สมดุลกับ กรรมการโดยตำแหน่ง	15	11.9
6. กรรมการไม่ค่อยมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น	12	9.5

จากตาราง 13 แสดงว่าอาจารย์วิทยาลัยครูเห็นว่ายังมีปัญหาและอุปสรรค
อื่นๆในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู ซึ่งจัดเรียงตามลำดับ
ความสำคัญจากความถี่และการลดลงมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ (1) กรรมการ
มักปฏิบัติหน้าที่รับทราบความเห็นมากกว่าเสนอความเห็นที่เป็นประโยชน์ (2) คณะ
กรรมการประจำวิทยาลัยครูมีการประชุมปรึกษาหารือก่อนข้างน้อย และ (3) กรรมการ
ที่เลือกตั้งจากอาจารย์มีจำนวนไม่สอดคล้องกับกรรมการโดยตำแหน่ง

ดังนั้นเมื่อพิจารณาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ
ประจำวิทยาลัยครูตามความคิดเห็นของกรรมการและอาจารย์ตั้งแต่ข้อ 5.1 ถึง
ข้อ 5.4 เห็นได้ว่ามีปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญคือ (1) การประชุมแต่ละครั้งกรรมการ
มักขาดข้อมูลในการวินิจฉัยเรื่องต่างๆ (2) คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูยังทำหน้าที่
ช่วยผู้บริหารในด้านต่างๆไม่เต็มที่ (3) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัย
ครูไม่ชัดเจน (4) กรรมการมักปฏิบัติหน้าที่รับทราบความเห็นมากกว่าเสนอความเห็น
ที่เป็นประโยชน์ (5) คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูมีการประชุมปรึกษาหารือก่อนข้าง
น้อย และ (6) จำนวนกรรมการโดยเลือกตั้งจากอาจารย์ไม่สอดคล้องกับกรรมการโดย
ตำแหน่ง ซึ่งปัญหาทั้ง 6 ด้านนี้กรรมการกับอาจารย์มีความเห็นสอดคล้องกัน

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาบทบาทที่คาดหวัง บทบาทที่ปฏิบัติจริง และปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู โดยสอบถามความคิดเห็นจากกรรมการประจำวิทยาลัยครูและอาจารย์วิทยาลัยครู

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรรมการประจำวิทยาลัยครู และอาจารย์วิทยาลัยครู 12 แห่ง ซึ่งสุ่มมาจากวิทยาลัยครู 36 แห่ง โดยแบ่งเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก กลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้ และวิทยาลัยครูนครหลวง แล้วสุ่มมากลุ่มละ 2 แห่ง จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละวิทยาลัยครูกลุ่มตัวอย่าง เป็น กรรมการ 16 คน และอาจารย์ 16 คน รวมกลุ่มตัวอย่างในวิทยาลัยครู 12 แห่ง เป็นกรรมการ 192 คน อาจารย์ 192 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า และคำถามปลายเปิดที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือของกรรมการนิเทศครูไปยังวิทยาลัยครูกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยกำหนดให้มีผู้ประสานงานในแต่ละวิทยาลัยครูกลุ่มตัวอย่างให้ช่วยเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่กรรมการและอาจารย์กรอกข้อมูลแล้ว ส่งกลับคืนให้ผู้วิจัย ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลปรากฏว่าได้แบบสอบถามกลับคืนโดยคัดลอกฉบับที่สมบูรณ์เป็นจำนวน 245 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 63.8 แยกเป็นกลุ่มกรรมการ 111 คน กลุ่มอาจารย์ 134 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทแต่ละด้านของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูตามความเห็นของกรรมการและอาจารย์
2. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม ใช้ t -test
3. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มกรรมการ 4 กลุ่มที่มีหน้าที่ต่างกัน ใช้ F -test
4. สำหรับแบบสอบถามปลายเปิดเมื่อรวบรวมความคิดเห็นแล้วนำมาหาความถี่และคิดเป็นร้อยละโดยจำแนกตามกลุ่มต่างๆ

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูตามความคิดเห็นของกรรมการและอาจารย์
 - 1.1 ทั้งกรรมการและอาจารย์คาดหวังว่าคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติบทบาทมากในทุกๆด้าน กรรมการกับอาจารย์มีความเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูต่างกัน 2 ด้าน คือ ด้านวางระเบียบของวิทยาลัยครู กับด้านจัดการวัดผลการศึกษาส่วนด้านอื่นๆได้แก่ พิจารณาหลักสูตรและรายละเอียดของหลักสูตร รับปรึกษาและให้ความเห็นแก่อธิการ จัดทำงบประมาณประจำปี และด้านจัดทำรายงานแสดงผลงานและการรับจ่ายเงินในรอบปี กรรมการและอาจารย์มีความเห็นไม่แตกต่างกัน
 - 1.2 ทั้งกรรมการและอาจารย์มีความเห็นว่าคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติจริงตามบทบาทต่างๆอยู่ในระดับต่ำทุกด้าน ความเห็นของทั้งกรรมการและอาจารย์ในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน
2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริง

ทั้งกรรมการและอาจารย์มีความเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของแต่ละด้านแตกต่างกันในทุกด้าน

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มกรรมการที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน

3.1 คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูที่มาจาก อธิการและรองอธิการ กรรมการที่เลือกทั้งจากหัวหน้าคณะวิชาและหัวหน้าสำนักงานอธิการ กรรมการที่เลือกทั้งจากอาจารย์ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากบุคคลภายนอกมีความเห็นเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูที่ภาคหวังต่างกัน 2 ด้าน คือ ด้านจัดการวัดผลการศึกษา และด้านรับปรึกษาและให้ความเห็นแก่อธิการ ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน

3.2 ความเห็นของกรรมการและอาจารย์เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู แตกต่างกัน 2 ด้านคือ รับปรึกษาและให้ความเห็นแก่อธิการ และจัดการวัดผลการศึกษา ส่วนด้านอื่นๆกรรมการและอาจารย์มีความเห็นไม่แตกต่างกัน

4. การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่อื่นที่ต้องการให้คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติ

4.1 กรรมการประจำวิทยาลัยครูมีความเห็นว่าบทบาทหน้าที่อื่นที่ต้องการให้คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูได้ปฏิบัติที่มีความดีสูง 3 อันดับแรกคือ (1) กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติภายในวิทยาลัยครู (2) ควบคุมการดำเนินงานของวิทยาลัยครู และ (3) เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้ง ถอดถอนตำแหน่งทางวิชาการของสภาการฝึกหัดครู

4.2 อาจารย์วิทยาลัยครูมีความเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่อื่นที่ต้องการให้คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติ 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติภายในวิทยาลัยครู (2) ควบคุมการดำเนินงานของวิทยาลัยครู และ (3) วางหลักเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบ

4.3 ทั้งกรรมการและอาจารย์มีความเห็นสอดคล้องกันในบทบาทอื่นที่ต้องการให้คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติเรียงตามลำดับความดีคือ (1) กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติภายในวิทยาลัยครู (2) ควบคุมการดำเนินงานของวิทยาลัยครู และ (3) พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมเพื่อรับปริญญาโทและปริญญาตรี

5. การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู

ผลการศึกษาสรุปได้ว่าทั้งกรรมการและอาจารย์มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูที่อยู่ในระดับความสำคัญสูงสอดคล้องกัน 3 ด้านคือ (1) กรรมการมักขาดข้อมูลในการนำมาวินิจฉัยเรื่องต่างๆในการประชุมแต่ละครั้ง (2) คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูยังทำหน้าที่ช่วยผู้บริหารในด้านทางใดก็ตาม และ (3) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูไม่ชัดเจน นอกจากนั้นยังมีปัญหาและอุปสรรคอื่นๆที่ควรคำนึงถึง คือ กรรมการมักสนใจปฏิบัติหน้าที่ในฐานะรับทราบความเห็นมากกว่าเสนอความเห็นที่เป็นประโยชน์ และคณะกรรมการมีการประชุมปรึกษาหารือค่อนข้างน้อย

การอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีสาระสำคัญที่น่าพิจารณาเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงจากคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูต่อการดำเนินงานของวิทยาลัยครูดังนี้ คือ

1. ผลการศึกษามพบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูโดยรวมผู้ตอบทั้งกรรมการและอาจารย์มีความคาดหวังต่อบทบาททุกด้านสูง แต่มีความเห็นต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่ำทุกด้าน ความเห็นนี้จะสะท้อนให้เห็นภาพของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูว่ายังไม่ได้ปฏิบัติตามหน้าที่ตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 อย่างเต็มที่ ซึ่งในความเป็นจริงคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูอาจจะได้ปฏิบัติตามครบถ้วนแล้วก็ได้ แต่ความเห็นของทั้งสองฝ่ายยังเห็นว่าปฏิบัติไม่เต็มที่ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูมีไม่มากนัก หรือเรื่องบางเรื่องเป็นบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูโดยตรงแต่ฝ่ายบริหารได้ตัดสินใจปฏิบัติไปโดยไม่ได้เสนอต่อคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู ซึ่งโดยทั่วไปการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูจะมากหรือน้อย

ขึ้นอยู่กับ การเสนอเรื่องของฝ่ายบริหาร และเลขานุการคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูที่มีความสามารถและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูอย่างแท้จริง

2. ในด้านรับปรึกษาและให้ความเห็นแก่อธิการ ความเห็นของทั้งกรรมการและอาจารย์ที่มีต่อบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู ถึงแม้จะไม่แตกต่างกันมากนัก แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ภาระงานบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงปรากฏว่าแตกต่างกันมาก ทั้งในความเห็นของกรรมการและความเห็นของอาจารย์ แสดงถึงความคาดหวังในบทบาทด้านนี้อยู่ในระดับสูงแต่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้นถ้าหากผู้บริหารของวิทยาลัยครูมองเห็นความสำคัญและประโยชน์ที่ได้รับจากการปรึกษาหารือก็ควรเสนอเรื่องต่างๆ เพื่อรับคำปรึกษาและให้ความเห็นจากคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู คำปรึกษาและความคิดเห็นต่างๆ จะเป็นประโยชน์แก่การตัดสินใจและการแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี งานในวิทยาลัยครูที่สำคัญน่าจะขอคำปรึกษาและขอความเห็นได้แก่ ด้านบริหารวิชาการ บริหารงานบุคคล บริหารธุรการ การเงิน และสถานที่ งานบริการ ชุมชน งานวิจัย งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และงานด้านกิจการนักศึกษา

3. ระเบียบการดำเนินงานของวิทยาลัยครูมีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในวิทยาลัยครู คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูผู้มีหน้าที่วางระเบียบจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เพราะเมื่อระเบียบใดๆ เกิดขึ้นและประกาศใช้แล้วจะต้องมีประโยชน์ต่อการดำเนินงานของวิทยาลัยครูอย่างแท้จริง ในเรื่องนี้ความคาดหวังของกรรมการและอาจารย์แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาจะเห็นได้ว่าความคาดหวังยังสูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงมาก แสดงว่าทั้งกรรมการและอาจารย์เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการปฏิบัติบทบาทด้านนี้อยู่ ผู้ศึกษาเห็นว่า ระเบียบต่างๆ ของวิทยาลัยครูควรเกิดขึ้นจากความจำเป็นและความต้องการทั้งของผู้ออกระเบียบและผู้ปฏิบัติตามระเบียบ ต้องเป็นที่ยอมรับของผู้ปฏิบัติ ระเบียบที่ออกมานั้นจึงจะมีผลต่อการปฏิบัติอย่างแท้จริง จะต้องไม่ออกระเบียบเพื่อควบคุมผู้ปฏิบัติแต่เพียงอย่างเดียว

ดังนั้นในการพิจารณาระเบียบแต่ละอย่างคณะกรรมการต้องมีบทบาทในการพิจารณาอย่างรอบคอบ ไม่ให้มีบทบาทเพียงให้ความเห็นชอบเมื่อมีการเสนอระเบียบเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะมีบทบาทในเรื่องนี้ได้มากเพราะเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ด้านระเบียบ ข้อบังคับ และแนวทางปฏิบัติต่างๆเป็นอย่างดี

4. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งในคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู เพราะเป็นบุคคลภายนอกที่แต่ละวิทยาลัยครูได้สรรหาและคัดเลือกผู้มีประสบการณ์ มีความรู้ ความสามารถ และมีชื่อเสียงในสังคม ดังนั้นวิทยาลัยครูควรจะหาวิธีการให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทำประโยชน์ต่อวิทยาลัยครูให้มากที่สุด จากการศึกษาความเห็นของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตอบหาที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริง **เห็นว่า** มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่ากรรมการกลุ่มอื่นที่เป็นบุคคลภายในวิทยาลัยครูเกือบทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานที่ปฏิบัติส่วนใหญ่เป็นลักษณะงานธุรการภายในวิทยาลัยครู เช่น เรื่องการอนุมัติผลการเรียน การเปลี่ยนแปลงรายการเงินนอกงบประมาณ เรื่องที่แจ้งให้ทราบจากฝ่ายบริหาร ฯลฯ งานเหล่านี้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีความสนใจน้อยอยู่แล้ว จึงทำให้มีความพอใจที่จะปฏิบัติบทบาทในฐานะเป็นกรรมการประจำวิทยาลัยครูต่ำกว่ากรรมการกลุ่มอื่น ดังนั้นหากฝ่ายบริหารวิทยาลัยครูต้องการให้ได้ประโยชน์จากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอย่างแท้จริง ควรขอคำปรึกษาหารือในเรื่องที่เป็น นโยบาย หลักการ การวางโครงการใหม่ๆ เรื่องที่สัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับวิทยาลัยครู เป็นต้น นอกจากนี้บทบาทในด้านการประชุมคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูแล้ว ผู้บริหารควรสร้างความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาลัยครูกับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เช่น เชิญเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักศึกษา เชิญมาร่วมกิจกรรมพิเศษต่างๆที่วิทยาลัยจัดขึ้นทุกครั้ง เชิญเป็นกรรมการบางอย่าง ฯลฯ วิธีการเหล่านี้จะสร้างความผูกพันต่อกัน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะมีความรู้สึกที่วิทยาลัยครูเป็นส่วนหนึ่งในความรับผิดชอบของท่านในฐานะตัวแทนของสังคม แล้ววิทยาลัยครูก็จะมีลักษณะเป็นของชุมชนมากขึ้น ๆ

5. บทบาทด้านการพิจารณาหลักสูตรของวิทยาลัยครูนับเป็นภาระหน้าที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่กรรมการและอาจารย์ภาคหวังให้มีการปฏิบัติมากแต่ปฏิบัติจริงน้อย วิทยาลัยครูควรส่งเสริมด้านนี้ให้มากขึ้น เพราะหลักสูตรควรมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โดยเฉพาะหลักสูตรระยะสั้นเพื่อบริการทางวิชาการแก่สังคม คณะวิชาต่างๆควรพัฒนาจัดทำและเสนอต่อคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู

6. บทบาทอื่นที่ต้องการให้คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติเพิ่มเติม นั้นมีหลายประการด้วยกัน แต่ที่น่าจะนำมาพิจารณาได้แก่

6.1 กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติภายในวิทยาลัยครู บทบาทนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูควรจะได้ปฏิบัติเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นการนำเอานโยบายของสภาการฝึกหัดครูมาปฏิบัติในวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง การพิจารณาถ้อยแถลงอย่างแท้จริงจากคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูจะทำให้นโยบายของสภาการฝึกหัดครูมีผลไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6.2 การควบคุมการดำเนินงานของวิทยาลัยครูเป็นหน้าที่ของสภาการฝึกหัดครู แต่การควบคุมดูแลการดำเนินงานของวิทยาลัยครูถึง 36 แห่งไม่สะดวกและอาจไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึงอย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าหากคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูแต่ละแห่งทำหน้าที่ควบคุมดูแลการดำเนินงานของวิทยาลัยครูแทนสภาการฝึกหัดครูแล้วรายงานเรื่องต่างๆให้สภาการฝึกหัดครูทราบ ก็จะทำให้ระบบการบริหารงานของสถาบันวิทยาลัยครูมีการกระจายอำนาจความรับผิดชอบมากขึ้น

6.3 จากความเห็นของกรรมการที่ต้องการให้คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติบทบาทด้านเสนอความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้ง ถอดถอนหัวหน้าทางวิชาการนั้นโดยความเป็นจริงขณะนี้คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูทุกแห่งได้ปฏิบัติอยู่แล้ว เพียงแต่ไม่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู สภาการฝึกหัดครูได้ออกแบบฟอร์ม เรียกว่า สป.๐1 เป็นแบบฟอร์มเสนอขอแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ มีข้อความส่วนหนึ่งระบุให้เสนอผลงานผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการประจำวิทยาลัย แล้วประธานคณะกรรมการลงนามเสนอสภาการฝึกหัดครู ดังนั้นบทบาทด้านนี้ควรได้รับการ

ไว้ในพระราชบัญญัติวิทยาลัยครูเมื่อมีการแก้ไขในโอกาสต่อไป

6.4 ความเห็นของอาจารย์ต้องการให้คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติบทบาทหน้าที่อื่นที่เป็นข้อนำดังก็คือ อาจารย์เห็นคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเหมือนหน่วยงานที่จะสร้างไว้ซึ่งความยุติธรรมต่างๆ เช่นต้องการให้วางหลักการพิจารณาพิจารณาความดีความชอบ ควบคุมการรับนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ พิจารณาอัตรากำลังในภาควิชาให้เหมาะสมกับงาน เป็นต้น ดังนั้นคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูจึงควรมีบทบาทส่งเสริมให้ฐานะเป็นที่ยอมรับในลักษณะดังกล่าวมากยิ่งขึ้น

7. โดยธรรมชาติของการปฏิบัติงานในรูปคณะกรรมการแล้ว กรรมการส่วนใหญ่จะทำหน้าที่เป็นผู้รับทราบและให้ความเห็นชอบข้อเสนอต่างๆของฝ่ายบริหาร แต่ในฐานะคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู ซึ่งที่กรรมการควร ปฏิบัติบทบาทคือ การเสนอแนวคิดใหม่ๆที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารวิทยาลัยครู

8. การที่อาจารย์วิทยาลัยครูไม่ค่อยเข้าใจบทบาทและเห็นความสำคัญต่อคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูจะเป็นผลอย่างหนึ่งที่ทำให้ กรรมการขาดความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างตั้งใจ ดังนั้นการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจบทบาทและผลงานของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการปรับปรุงพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ.2518 เพื่อแก้ไขบทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูให้มีบทบาทเพิ่มขึ้นในด้านต่างๆเช่น กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติภายในวิทยาลัยครู ควบคุมการดำเนินงานของวิทยาลัยครู เสนอความเห็นต่อสภาการฝึกหัดครูเกี่ยวกับการแต่งตั้ง ถอดถอนตำแหน่งทางวิชาการ และควรแก้ไขโดยให้กำหนดวาระของกรรมการที่เลือกตั้งจากอาจารย์ให้อยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี เท่ากับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

2. สภาการฝึกหัดครูควรมอบหมายอำนาจหน้าที่บางอย่างให้คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานและเป็นการกระจายอำนาจหน้าที่ เช่น การแต่งตั้ง ถอดถอนตำแหน่งผู้บริหารที่ต่ำกว่าหัวหน้าคณะวิชา

การอนุมัติการให้ปริญญา อนุปริญญา และประกาศนียบัตร หาวิธีการอันจะยังการศึกษา
อบรมและการวิจัยของวิทยาลัยครูให้เจริญยิ่งขึ้น และแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อส่งเสริม
ให้คำแนะนำหรือคำเนิการของวิทยาลัยครู

3. ผู้บริหารควรจะได้ใช้คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูสำหรับเป็นที่
ปรึกษาในการบริหารงานด้านต่างๆ ใ้มีขึ้น

4. ควรจัดทำเอกสารหรือข่าวสารให้กรรมการได้รับทราบการดำเนินงาน
ของวิทยาลัยครู กันต่างๆ โดยเฉพาะกิจกรรมการบูรณคุณวุฒิ

5. ควรจัดสัมมนาคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูระหว่างวิทยาลัยครูกลุ่ม
เดียวกันหรือคณะกรรมการทั้งหมดเพื่อจะได้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนให้มากขึ้น

6. ควรจะได้มีการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนข่าวสารกิจการของคณะกรรมการ
ประจำวิทยาลัยครูแต่ละแห่งเพื่อทราบความเคลื่อนไหวและเข้าใจการปฏิบัติบทบาท
ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง และนำส่วนที่ดีมาปรับปรุงบทบาทของ
คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูของตนเองได้

ข้อเสนอแนะในเชิงวิจัย

1. ควรมีการศึกษาบทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง
ที่ได้ปฏิบัติมาแล้วจากเอกสารการประชุมและเอกสารผลงานของคณะกรรมการประจำ
วิทยาลัยครู อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานของคณะกรรมการประจำ
วิทยาลัยครูยิ่งขึ้น

2. ควรจะได้ศึกษาค้นคว้าถึงประสคของกรรมการประจำวิทยาลัยครู
เพื่อเป็นแนวทางในการคัดเลือกหรือเลือกตั้งผู้ทำหน้าที่คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู
ในคราวต่อไป

3. ควรจะได้ศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูเฉพาะ
แห่งในรูปการศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) เพื่อจะได้ทราบรายละเอียดต่างๆ

4. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของ
คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู

5. ควรศึกษาติดตามผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของ
คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู ซึ่งจะช่วยให้การพัฒนารูปแบบของคณะกรรมการ
ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- การฝึกหัดครู, กรม "ประวัติกรมการฝึกหัดครู" ใน 29 กันยายน 2522 ครอบคลุม
 25 ปี การสถาปนากรมการฝึกหัดครู หน้า 1-3 เจริญวิทย์การพิมพ์ 2522
 กำธร กิตติภูมิชัย "บทบาทของคณะกรรมการกับการบริหาร" ใน ศูนย์ศึกษา
 หน้า 61-70 กรกฎาคม-สิงหาคม 2514
- คณะกรรมการปรับปรุงงานวิชาการของวิทยาลัยครูนครราชสีมา โครงสร้างและ
 การบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยครู เอกสารการวิจัย วิทยาลัยครูนครราชสีมา
 2522, 87 หน้า
- เจริญ มิลินทร์ "การเปลี่ยนแปลงของการฝึกหัดครูในช่วงห้าปีที่ผ่านมา" ใน
 29 กันยายน 2522 ครอบคลุม 25 ปี การสถาปนากรมการฝึกหัดครู หน้า 61-70
 พิตยา สุวรรณชัย "สังคมวิทยา" ใน วิทยาศาสตร์สังคม หน้า 157-196 สำนักวิจัย
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โรงพิมพ์คุรุสภา 2517
- ธงชัย สันติวงษ์ องค์การและการบริหาร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2519, 525 หน้า
- บุญถิ่น อัตถากร "คำปราศรัยและคำบรรยายของบุญถิ่น อัตถากร พ.ศ. 2502-2514
 เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 119 พ.ศ. 2514 โรงพิมพ์คุรุสภา 22
 กุมภาพันธ์, 525 หน้า
- "พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช 2522" ราชกิจจานุเบกษา
 เล่มที่ 96 ตอนที่ 55 วันที่ 20 เมษายน 2522
- "พระราชบัญญัติวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2518" ราชกิจจา -
 นุเบกษา เล่มที่ 92 ตอนที่ 48 หน้า 1-22 วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2518
- "พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พุทธศักราช 2495" ราชกิจจานุเบกษา
 เล่มที่ 69 ตอนที่ 18 วันที่ 1-23 วันที่ 18 มีนาคม 2495

"พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พุทธศักราช 2516" ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 92

ตอนที่ 48 หน้า 23-43 วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2516

"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พุทธศักราช 2511" ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 85

ตอนที่ 123 หน้า 34-55 วันที่ 31 ธันวาคม 2511

"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พุทธศักราช 2517" ราชกิจจานุเบกษา

เล่มที่ 91 ตอนที่ 112 หน้า 1-23 วันที่ 28 มิถุนายน 2517

✓ ไพฑูรย์ สินดารัตน์ "การบริหารสถาบันอุดมศึกษา" เอกสารประกอบการสัมมนา

รองอธิการฝ่ายบริหารของวิทยาลัยครู ณ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วันที่ 13-24 สิงหาคม 2523, 19 หน้าอัดสำเนา

✓ ไพฑูรย์ ยางเรียน สารานุกรมกึ่งพุทธทางสังคมวิทยา รัฐประศาสนศาสตร์

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2516, 86 หน้า

วิจิตร จันทรากุล "25 ปี ของกรมการฝึกหัดครู ความก้าวหน้าและเป้าหมาย

ในอนาคต" ใน 29 กันยายน 2522 ครบรอบ 25 ปีของการสถาปนากรม

การฝึกหัดครู หน้า 98-105 เจดีย์วิทยการพิมพ์ 2522

ศึกษาธิการ, กระทรวง ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ 2435-2507 โรงพิมพ์คุรุสภา

2507, 1133 หน้า

สุรพล พุฒคำ บทบาทของสภาการฝึกหัดครู วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 145 หน้า

สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ รายงานการวิจัยเรื่องระบบการอุดมศึกษา

โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี 2522, 200 หน้า

อินทร์ ธีรคุณ การบริหารงานวิชาการ ภาวะผู้นำ เป้าหมายของสถาบันอุดมศึกษา

วิทยาลัยครูนครราชสีมา 2522, 176 หน้า

อุทัย เลาหวิเชียร "องค์การและการบริหารงานในมหาวิทยาลัย" วารสาร

พัฒนบริหารศาสตร์ หน้า 409-426 รัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

เมษายน 2517

Corbally, John E. Education Administration : The Secondary School. Boston, Allyn and Bacon, 1961. 563 p.

Ferguson, Gorge A. Statistical Analysis in Psychology & Education Administration : As a Social Process Theory. New York, Harper & Row, 1976. 420 p.

Gardner, Lindzey. Handbook of Social Psychology : Theory and Method. Massachusettes, Addison-Washy Publishing Co : Inc, 1959. 549 p.

Glass, Gene V. and Jullian C, Stanley. Statistical Method in Education and Psychology. New Jersey, Prentice-Hall, Engle Wood Cliffs, 1970. 596 p.

Gordon, F.E. Personality & Behavior. New York, The McGMillan Co. 1968. 478 p.

✓ Havighurst, Robert J. and Nugarten Bernical. Society and Education. 3 rd. ed., Boston, Allyn and Bacon, 1967. 538 p.

✓ Krech, David. Crutchfield, Richard S. and Pallachey, Egerton. Individual in Society. McGraw-Hill Book Company, Inc. New York 1962. 410 p.

Mead, G.H. Mind, Self and Society. Chicago University of Chicago Press, 1950. 477 p.

Parson, Talcott. The Social System. New York The Free Press, 1968.

Secord, Paul F. and Backman, Carl W. Social Psychology. New York, McGraw - Hill Book Company, 1964. 659 p.

Walter, Slocum L. Agricultural Sociology. A Study of Sociological Aspects of American Farm life. New York, Harper & Brothers Publishes, 1962. 623 p.

ภาคผนวก ก
! !
วิทยาลัยครูกลุ่มตัวอย่างและแบบสอบถาม

วิทยาลัยกลุ่มตัวอย่าง

วิทยาลัยครูสังกัดกรมการฝึกหัดครูมีทั้งหมด 36 แห่ง จัดแบ่งเป็นกลุ่มๆได้
จำนวน 6 กลุ่ม ได้แก่

- (1) กลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ 8 แห่ง
- (2) กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือมี 8 แห่ง
- (3) กลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง 5 แห่ง
- (4) กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก 4 แห่ง
- (5) กลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้ 5 แห่ง
- (6) กลุ่มวิทยาลัยครูนครหลวง 6 แห่ง

การศึกษาค้นคว้านี้ได้สุ่มวิทยาลัยครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมากลุ่มละ 2 แห่ง
รวมทั้งหมด 12 แห่ง ดังนี้ คือ

กลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ ได้แก่ วิทยาลัยครูเชียงใหม่ วิทยาลัยครูนครสวรรค์
กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ วิทยาลัยครูนครราชสีมา วิทยาลัยครู

สกลนคร

กลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง ได้แก่ วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ วิทยาลัยครูจันทบุรี
กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก ได้แก่ วิทยาลัยครูนครปฐม วิทยาลัยครูเพชรบุรี
กลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้ ได้แก่ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี
กลุ่มวิทยาลัยครูนครหลวง ได้แก่ วิทยาลัยครูพระนคร วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

แบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้เป็นแบบสอบถามประมาณค่า และมีคำถามปลายเปิด สำหรับ
แบบสอบถามประมาณค่ากำหนดข้อความตามหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู
ดังนี้ คือ

คํานวาระระเบียบของวิทยาลัยครู จาก ข้อ 1-9

คํานพิจารณาหลักสูตรและรายละเอียดของหลักสูตร ข้อ 10-16

ที่ ศธ 0306/ว. 003007

กรมการฝึกหัดครู

25 กุมภาพันธ์ 2525

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน อธิการวิทยาลัยครู

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

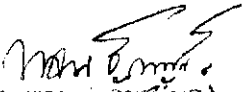
ด้วยนายสกลิต แก้วเชื้อ ข้าราชการสังกัดกรมการฝึกหัดครู ซึ่งกำลังศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูตามความคิดเห็นของกรรมการประจำวิทยาลัยครูและอาจารย์วิทยาลัยครู" ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกรรมการประจำวิทยาลัยครูทุกท่านและอาจารย์วิทยาลัยครู คณะวิชาละ 6 ท่าน

กรมการฝึกหัดครูจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านเพื่อโปรดดำเนินการดังนี้

1. แจกแบบสอบถามให้แก่กรรมการประจำวิทยาลัยครูทุกท่าน และอาจารย์ท่านใดก็ได้จากทุกคณะวิชา คณะวิชาละ 6 ท่าน ให้กรอกข้อมูลตามความคิดเห็นของแต่ละท่าน
2. โปรดแจ้งให้ผู้รับแบบสอบถามทราบว่า เมื่อกรอกข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้วขอให้พิมพ์แบบสอบถามและเย็บขอบให้เรียบร้อย ส่งกลับคืนผู้วิจัยภายในวันที่ 30 เมษายน 2525 (ได้พิมพ์ชื่อ สถานที่ และปีคศศมภ์ไว้ให้แล้ว)

กรมการฝึกหัดครูขอเรียนว่า การทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้จะสำเร็จด้วยดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับความอนุเคราะห์ร่วมมือของท่าน จึงใคร่ขอให้ท่านอธิการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากท่านได้โปรดให้การสนับสนุนเป็นพิเศษด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายพจน ธีรบุญจันทร์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการฝึกหัดครู

กองการฝึกหัดครู

โทร. 2822571

วิทยาลัยครูอุตรธานี

๗ เมษายน ๒๕๒๕

เรื่อง ขอความร่วมมือกรอกแบบสอบถามการวิจัย

เรียน อาจารย์วิทยาลัยครู และ กรรมการประจำวิทยาลัยครูทุกท่าน

ด้วยข้าพเจ้า นายสถิต แก้วเชื้อ อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรธานี

กำลังทำวิทยานิพนธ์ การศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร เรื่อง บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูตามความคิดเห็น

ของกรรมการประจำวิทยาลัยครูและอาจารย์วิทยาลัยครู จึงขอความร่วมมือจาก

ท่านช่วยกรอกแบบสอบถามที่แนบมาตามความคิดเห็นของท่าน และกรุณาพบแบบ-

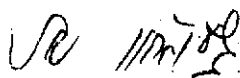
สอบถาม - มรอมพ์บ้านหลัง ข้าพเจ้าได้ปิดแสตมป์และเขียนชื่อผู้รับปลายทางไว้

เรียบร้อยแล้ว โปรดส่งคืนภายในวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๒๕

การทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้จะสำเร็จลงไปได้ก็ด้วยภาระได้รับความ

อนุเคราะห์จากท่าน จึงขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ(อย่างสูง)

นายสถิต แก้วเชื้อ

อาจารย์ ๒ วิทยาลัยครูอุตรธานี

(สำหรับกรรมการประจำวิทยาลัยครู
และอาจารย์ในวิทยาลัยครู)

แบบสอบถาม

เรื่อง บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูตามความคิดเห็นของ
กรรมการประจำวิทยาลัยครูและอาจารย์วิทยาลัยครู

.....

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงแบบบทบาทที่
คาดหวังของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู
ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ
ประจำวิทยาลัยครู

ตอนที่ 1 คำชี้แจง โปรดตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามความเป็นจริง

1. เพศ ☐ ชาย
☐ หญิง

2. ขณะนี้ท่านดำรงตำแหน่งภายในวิทยาลัยครู.....

- ☐ อธิการ
☐ รองอธิการ
☐ หัวหน้าสำนักงานอธิการ
☐ หัวหน้าคณะวิชา
☐ อาจารย์และกรรมการประจำวิทยาลัยครูโดยการเลือกตั้ง
☐ อาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ และไม่เป็นกรรมการประจำ
วิทยาลัยครู

3. ตำแหน่งทางวิชาการของท่าน

☐ อาจารย์ 1	☐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
☐ อาจารย์ 2	☐ รองศาสตราจารย์
☐ อาจารย์ 3	☐ ศาสตราจารย์

4. วุฒิสถูคทางการศึกษา

☐ มากกว่าปริญญาตรี

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาเอก

5. อายุราชการ

☐ ต่ำกว่า 10 ปี

☐ 10 - 19 ปี

☐ 20 ปีขึ้นไป

6. อายุ..... ปี

ตอนที่ 2 คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาบทบาทของคณะกรรมการประจำ

วิทยาลัยครูใน 2 ลักษณะ คือ

1. บทบาทที่ปฏิบัติจริง หมายถึง การปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูตามที่ท่านคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติจริง มากน้อยเพียงใด

2. บทบาทที่คาดหวัง หมายถึง บทบาทด้านต่าง ๆ ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูที่ท่านคิดว่าคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูควรจะปฏิบัติ มากน้อยเพียงใดให้ผู้ตอบทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างระดับการปฏิบัติซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ระดับคือ

1. หมายถึง มีการปฏิบัติ^{น้อย} หรือควรปฏิบัติ^{น้อย}
2. หมายถึง มีการปฏิบัติ^{ค่อนข้างน้อย} หรือควรปฏิบัติ^{ค่อนข้างน้อย}
3. หมายถึง มีการปฏิบัติ^{ค่อนข้างมาก} หรือควรปฏิบัติ^{ค่อนข้างมาก}
4. หมายถึง มีการปฏิบัติ^{มาก} หรือควรปฏิบัติ^{มาก}

(สำหรับกรรมการประจำวิทยาลัยครู
ผู้ทรงคุณวุฒิ)

แบบสอบถาม

เรื่อง บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูตามความคิดเห็นของ
กรรมการประจำวิทยาลัยครูและอาจารย์วิทยาลัยครู

.....

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่
คาดหวังของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู
ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ
ประจำวิทยาลัยครู

ตอนที่ 1 คำชี้แจง โปรดตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ ตามความเป็นจริง

1. เพศ ☐ ชาย
☐ หญิง
2. ท่านดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิทยาลัยครู.....
(ระบุชื่อวิทยาลัยครู)
3. วุฒิสถูคทางการศึกษา
☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี
☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก
4. อาชีพ.....
ตำแหน่ง.....
ตำแหน่งทางวิชาการ.....(ถ้ามี)
5. อายุ.....ปี

6. อายุราชการ

☐ ต่ำกว่า 10 ปี☐ 10 - 19 ปี☐ 20 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาบทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูใน 2 ลักษณะคือ

1. บทบาทที่ปฏิบัติจริง หมายถึง การปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูตามที่ท่านคิดเห็นว่า ได้ปฏิบัติจริง มากน้อยเพียงใด

2. บทบาทที่คาดหวัง หมายถึง บทบาทด้านต่าง ๆ ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูตามที่ท่านคิดว่า คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูควรจะปฏิบัติ มากน้อยเพียงใด

ให้ผู้ตอบทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าระดับการปฏิบัติซึ่งแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

1. หมายถึง มีการปฏิบัติ^{น้อย}มาก หรือควรปฏิบัติ^{น้อย}มาก
2. หมายถึง มีการปฏิบัติ^{ค่อนข้าง}น้อย หรือควรปฏิบัติ^{ค่อนข้าง}น้อย
3. หมายถึง มีการปฏิบัติ^{ค่อนข้าง}มาก หรือควรปฏิบัติ^{ค่อนข้าง}มาก
4. หมายถึง มีการปฏิบัติ^{มาก} หรือควรปฏิบัติ^{มาก}

ตัวอย่าง

บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู	บทบาทที่ปฏิบัติจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
	1	2	3	4	1	2	3	4
1. การประเมินผลการศึกษา								
2. การนิเทศการศึกษา								

อธิบาย ข้อ 1 แสดงว่า คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติบทบาทด้านการประเมินผล การศึกษาค่อนข้างมาก และควรจะปฏิบัติบทบาทนี้มาก

ข้อ 2 แสดงว่า คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติบทบาทด้านนิเทศการศึกษา น้อยมากและควรจะปฏิบัติค่อนข้างน้อย

คำสั่ง จงทำเครื่องหมาย ลงในช่องระดั้มการปฏิบัติบทบาทปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวัง ตามความคิดเห็นของท่าน

บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู	บทบาทที่ปฏิบัติจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
	1	2	3	4	1	2	3	4
1. พิจารณาปรับปรุงแก้ไขระเบียบต่าง ๆ ของ วิทยาลัยครูที่ใช้อยู่ก่อนใช้พระราชบัญญัติวิทยาลัย ครู พ.ศ. 2518								
2. พิจารณาจัดทำระเบียบเกี่ยวกับงานค่านักเรียน นักศึกษาและสโมสรนักศึกษา								
3. พิจารณาระเบียบและแนวปฏิบัติว่าด้วยการฝึกสอน หรือฝึกงานของนักศึกษา								

บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู	บทบาทที่ปฏิบัติจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
	1	2	3	4	1	2	3	4
4. ให้ความเห็นชอบหลักการและระเบียบของหน่วยงานบริการทางวิชาการ								
5. พิจารณาระเบียบและแนวปฏิบัติทางด้านการฝึกอบรมครูและบุคลากรประจำการ								
6. จัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิการของบุคลากรในวิทยาลัยครู								
7. กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อส่งเสริมงานด้านวิจัยของวิทยาลัยครู								
8. จัดทำระเบียบเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานด้านทุนบำรุงศิลปวัฒนธรรม								
9. จัดทำระเบียบในการส่งเสริมการผลิตตำราเรียนเอกสารการสอนและเทคนิคการสอน								
10. พิจารณานโยบายและแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตรของสภาการฝึกหัดครู พ.ศ. 2519								
11. กำหนดเกณฑ์การเลือกรายวิชาพื้นฐานเบื้องต้น (Pre-requisite)								
12. กำหนดรายวิชาเลือกและรายวิชาบังคับในแต่ละวิชาเอก								

บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู	บทบาทที่ปฏิบัติจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
	1	2	3	4	1	2	3	4
13. ให้ความเห็นในการแก้ไขหลักสูตรและรายละเอียดของรายวิชาต่าง ๆ								
14. พิจารณาและให้ความเห็นชอบรายวิชาใหม่ที่ภาควิชาจัดทำเพื่อเสนอต่อสภาการฝึกหัดครู								
15. พิจารณาให้ความเห็นชอบในการเปิดวิชาเอกใหม่และยุบเลิกวิชาเอกที่เปิดสอนอยู่แล้ว								
16. พิจารณาหลักสูตรการศึกษาระยะสั้นเพื่อบริการทางวิชาการแก่สังคม								
17. กำหนดแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดผลการศึกษาภายในวิทยาลัยครู								
18. พิจารณาสัทธิการเข้าสอบของนักศึกษาตามระเบียบการวัดผลการศึกษาของสภาการฝึกหัดครู								
19. อนุมัติผลการศึกษา การจบการศึกษา การตกออกตามระเบียบการวัดผลการศึกษา								
20. พิจารณากำหนดเกณฑ์และวิธีการในการสอบคัดเลือกเพื่อรับนักศึกษาใหม่								
21. พิจารณาโอนหน่วยกิตนักศึกษาต่างสถาบันที่รับเข้าเป็นนักศึกษาของวิทยาลัยครู								

บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู	บทบาทที่ปฏิบัติจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
	1	2	3	4	1	2	3	4
22. ให้คำปรึกษาและความเห็นด้านการวางแผนงานตามนโยบายของสภาการศึกษา								
23. ให้คำปรึกษาและความเห็นด้านการจัดการเรียนการสอน								
24. ให้คำปรึกษาและความเห็นด้านการวิจัย								
25. ให้คำปรึกษาและความเห็นด้านงานทำนุบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม								
26. ให้คำปรึกษาและความเห็นเกี่ยวกับงานบริการทางวิชาการแก่สังคม								
27. ให้คำปรึกษาและความเห็นด้านการบริหารธุรการ								
28. ให้คำปรึกษาและความเห็นด้านบริหารกิจการนักศึกษา								
29. ให้คำปรึกษาและความเห็นด้านการบริหารบุคลากรของวิทยาลัยครู								
30. ให้คำปรึกษาและความเห็นด้านการจัดตั้งยุบรวมหรือเลือกหน่วยงานต่าง ๆ ของวิทยาลัยครู								
31. กำหนดนโยบายและวางหลักการอย่างกว้าง ๆ สำหรับการจัดทำงบประมาณ								

บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู	บทบาทที่ปฏิบัติจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
	1	2	3	4	1	2	3	4
32. วางแผนการจัดทำงบประมาณเงินนอกงบประมาณให้หน่วยงานต่าง ๆ นำไปปฏิบัติ								
33. กำหนดให้มีกรรมการประจำวิทยาลัยครู มาร่วมในการร่างงบประมาณของวิทยาลัยครู								
34. จัดทำเอกสารงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับการจัดสรรแต่ละปีเพื่อประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรภายในวิทยาลัยรับทราบ								
35. พิจารณาให้ความเห็นชอบงบประมาณเงินนอกงบประมาณของวิทยาลัยครู								
36. ให้ความเห็นชอบการเปลี่ยนแปลงรายการหมวดรายจ่ายตามที่ภาควิชาหรือคณะวิชาเสนอ								
37. ตรวจสอบและควบคุมการใช้จ่ายเงินของวิทยาลัยครู								
38. พิจารณาโครงการต่าง ๆ ที่ภาควิชา คณะวิชา และหน่วยงานต่าง ๆ เสนอ								
39. สรุปผลงานของวิทยาลัยครูในรอบปีโดยความร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ								
40. จัดทำบัญชีแสดงรายรับรายจ่ายตลอดปีการศึกษาของวิทยาลัยครู								

บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู	บทบาทที่ปฏิบัติจริง				บทบาทที่คาดหวัง			
	1	2	3	4	1	2	3	4
41. พิจารณางบเลื่อนที่แผนกการเงินจัดทำเสนอ								

42. บทบาทอื่น ๆ ที่ท่านต้องการให้คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการดำเนินงานของวิทยาลัยครู (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษา ปัญหาและอุปสรรค ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู แต่ละข้อเป็นคำถามเพื่อให้ผู้ตอบทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ระดับของปัญหา ซึ่งแบ่งเป็น 4 ระดับคือ

- 1 หมายถึง ไม่เป็นปัญหา หรือเป็นปัญหาน้อยมาก
- 2 หมายถึง เป็นปัญหาค่อนข้างน้อย
- 3 หมายถึง เป็นปัญหาค่อนข้างมาก
- 4 หมายถึง เป็นปัญหามากที่สุด

คำสั่ง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ระดับของปัญหา ตามความคิดเห็นของท่าน

ปัญหาและอุปสรรค	ระดับของปัญหา			
	1	2	3	4
1. คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูยังทำหน้าที่ช่วยผู้บริหารใน ด้านต่าง ๆ ไม่เต็มที่				
2. การประชุมแต่ละครั้งกรรมการประจำวิทยาลัยครูมักขาดข้อมูล ในการนำมาวินิจฉัยเรื่องต่าง ๆ				
3. กรรมการประจำวิทยาลัยครูมักขาดการประชุมบ่อย				
4. กรรมการประจำวิทยาลัยครูมีโอกาสดำเนินการความคิดเห็นที่เป็น ประโยชน์ต่อการบริหารวิทยาลัยครูน้อย				
5. กรรมการประจำวิทยาลัยครูไม่เชื่อถือและไว้วางใจซึ่งกันและกัน				
6. กรรมการประจำวิทยาลัยครูขาดความเชื่อมั่นในการแสดง ความคิดเห็น				

ปัญหาและอุปสรรค	ระดับของปัญหา			
	1	2	3	4
7. กรรมการประจำวิทยาลัยครูไม่เข้าใจหน้าที่ของตนเอง				
8. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูไม่ชัดเจน				
9. วาระการประชุมแต่ละครั้งมากเกินไป				
10. กรรมการประจำวิทยาลัยครูไม่เคารพมติที่ประชุม				
11. กรรมการประจำวิทยาลัยครูไม่รักษาความลับของการประชุม				
12. บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูซ้ำซ้อนกับบทบาทของคณะกรรมการอื่นที่วิทยาลัยตั้งขึ้น				

13. ปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

สถิต แก้วเชื้อ

นิสิตปริญญาโท การอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วิทยาเขต ประสานมิตร

ภาคผนวก ข
ตารางผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยรายข้อและ
ตารางผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน
ของคะแนนระหว่างกลุ่มกรรมการ

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู เป็นรายข้อตามความ
 คัดเห็นของกรรมการประจำวิทยาลัยครู

บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู	บทบาทที่คาดหวัง		บทบาทที่ปฏิบัติจริง	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. พิจารณาปรับปรุงแก้ไขระเบียบต่าง ๆ ของวิทยาลัยครูที่ใช้อยู่ก่อนใช้พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518	.81	.39	.27	.45
2. พิจารณาจัดทำระเบียบเกี่ยวกับงานค่านักศึกษา นักศึกษาและสโมสรนักศึกษา	.73	.44	.56	.43
3. พิจารณาระเบียบและแนวปฏิบัติว่าด้วยการฝึกสอนหรือฝึกงานของนักศึกษา	.58	.49	.37	.48
4. ให้ความเห็นชอบหลักการและระเบียบของหน่วยงานบริการทางวิชาการ	.72	.45	.47	.50
5. พิจารณาระเบียบและแนวปฏิบัติทางด้านการฝึกอบรมครูและบุคลากรประจำการ	.74	.43	.59	.49
6. จัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิการของบุคลากรในวิทยาลัยครู	.59	.49	.61	.48
7. กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อส่งเสริมงานงานวิจัยของวิทยาลัยครู	.76	.42	.25	.43

บทบาทของคณะกรรมการ ประจำวิทยาลัยครู	บทบาทที่คาดหวัง		บทบาทที่ปฏิบัติจริง	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
8. จัดทำระเบียบเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานด้าน ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	.68	.46	.36	.48
9. จัดทำระเบียบในการส่งเสริมการผลิตตำรา เรียนเอกสารการสอนและเทคนิคการสอน	.32	.47	.63	.48
10. พิจารณาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจาก การใช้หลักสูตรของสภาการฝึกหัดครู พ.ศ. 2518	.72	.44	.28	.45
11. กำหนดเกณฑ์การเลือกรายวิชาพื้นฐานเบื้องต้น (Pre-requisite)	.52	.50	.38	.48
12. กำหนดรายวิชาเลือกและรายวิชามังคัมใน แต่ละวิชาเอก	.59	.49	.29	.45
13. ให้ความเห็นในการแก้ไขหลักสูตรและ รายละเอียดของรายวิชาต่าง ๆ	.63	.48	.30	.46
14. พิจารณาและให้ความเห็นชอบรายวิชา ใหม่ที่ภาควิชาจัดทำเพื่อเสนอต่อสภา การฝึกหัดครู	.65	.47	.37	.48
15. พิจารณาให้ความเห็นชอบในการเปิดวิชาเอกใหม่ และยุบเลิกวิชาเอกที่เปิดสอนอยู่แล้ว	.83	.37	.37	.48
16. พิจารณาหลักสูตรการศึกษาระยะสั้นเพื่อบริการ ทางวิชาการแก่สังคม	.82	.37	.26	.44

บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู	บทบาทที่คาดหวัง		บทบาทที่ปฏิบัติจริง	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
17. กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลการศึกษาภายในวิทยาลัยครู	.82	.38	.44	.49
18. พิจารณาสีทธิการเข้าสอบของนักศึกษาตามระเบียบการวัดผลการศึกษาของสภาการฝึกหัดครู	.73	.44	.55	.49
19. อนุมัติผลการศึกษา การจบการศึกษา การตกออกตามระเบียบการวัดผลการศึกษา	.90	.30	.86	.34
20. พิจารณากำหนดเกณฑ์และวิธีการในการสอบคัดเลือกเพื่อรับนักศึกษาใหม่	.71	.45	.52	.49
21. พิจารณาโอนหน่วยกิตนักศึกษาต่างสถาบันที่รับเข้าเป็นนักศึกษา ของวิทยาลัยครู	.48	.50	.39	.49
22. ให้คำปรึกษาและความเห็นด้านการวางแผนงานตามนโยบายของสภาการฝึกหัดครู	.92	.25	.46	.50
23. ให้คำปรึกษาและความเห็นด้านการจัดการเรียนการสอน	.70	.45	.46	.50
24. ให้คำปรึกษาและความเห็นด้านการวิจัย	.54	.49	.40	.49
25. ให้คำปรึกษาและความเห็นด้านงานทำนุบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม	.70	.45	.40	.49

บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู	บทบาทที่คาดหวัง		บทบาทที่ปฏิบัติจริง	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
26. ให้คำปรึกษาและความเห็นเกี่ยวกับงานบริการทางวิชาการแก่สังคม	.70	.45	.44	.49
27. ให้คำปรึกษาและความเห็นด้านการบริหารธุรการ	.64	.47	.45	.49
28. ให้คำปรึกษาและความเห็นด้านการบริหารกิจการนักศึกษา	.68	.46	.42	.49
29. ให้คำปรึกษาและความเห็นด้านการบริหารบุคลากรของวิทยาลัยครู	.73	.44	.47	.50
30. ให้คำปรึกษาและความเห็นด้านการจัดตั้งยุบรวมหรือเลือกหน่วยงานต่าง ๆ ของวิทยาลัยครู	.68	.46	.38	.48
31. กำหนดนโยบายและวางหลักกรรอย่างกว้าง ๆ สำหรับการจัดทำงบประมาณ	.84	.36	.63	.48
32. วางแผนการจัดทำงบประมาณเงินนอกงบประมาณให้หน่วยงานต่าง ๆ นำไปปฏิบัติ	.84	.36	.60	.99
33. กำหนดให้มีกรรมการประจำวิทยาลัยครู มาร่วมในการร่างงบประมาณของวิทยาลัยครู	.77	.41	.46	.50

บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู	บทบาทที่คาดหวัง		บทบาทที่ปฏิบัติจริง	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
34. จัดทำเอกสารงบประมาณแนบคืนที่ได้รับการจัดสรรแต่ละปีเพื่อประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรภายในวิทยาลัยรับทราบ	.77	.41	.25	.43
35. พิจารณาให้ความเห็นชอบงบประมาณเงินนอกงบประมาณของวิทยาลัย	.82	.37	.61	.48
36. ให้ความเห็นชอบการเปลี่ยนแปลงรายการหมวดรายจ่ายตามที่ภาควิชาหรือคณะวิชาเสนอ	.87	.38	.51	.50
37. ตรวจสอบและควบคุมการใช้เงินของวิทยาลัยครู	.80	.40	.36	.48
38. พิจารณาโครงการต่าง ๆ ที่ภาควิชา คณะวิชา และหน่วยงานต่าง ๆ เสนอ	.87	.33	.68	.46
39. สรุปผลงานของวิทยาลัยครูในรอบปีโดยความร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ	.82	.37	.36	.48
40. จัดทำบัญชีแสดงรายรับรายจ่ายตลอดปีการศึกษาของวิทยาลัยครู	.65	.47	.30	.46
41. พิจารณางบการเงินที่แผนกการเงินจัดทำเสนอ	.67	.47	.37	.47

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์หาค่าของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู เป็นรายข้อ
ตามความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครู

บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู	บทบาทที่คาดหวัง		บทบาทที่ปฏิบัติจริง	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. พิจารณปรับปรุงแก้ไขระเบียบต่าง ๆ ของวิทยาลัยครูที่ใช้อยู่ก่อนในพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518	.85	.35	.20	.40
2. พิจารณาจัดทำระเบียบเกี่ยวกับงานด้านกิจการนักศึกษาและสโมสรนักศึกษา	.85	.35	.29	.45
3. พิจารณาระเบียบและแนวปฏิบัติว่าด้วยการฝึกสอนหรือฝึกงานของนักศึกษา	.84	.36	.22	.41
4. ให้ความเห็นชอบหลักการและระเบียบของหน่วยงานบริการทางวิชาการ	.90	.29	.49	.39
5. พิจารณาระเบียบและแนวปฏิบัติทางด้านการฝึกอบรมครูและบุคลากรประจำการ	.75	.43	.49	.39
6. จัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิการของบุคลากรในวิทยาลัยครู	.82	.37	.36	.15
7. กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อส่งเสริมงานด้านวิจัยของวิทยาลัยครู	.83	.37	.14	.35

บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู	บทบาทที่คาดหวัง		บทบาทที่ปฏิบัติจริง	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
8. จัดทำระเบียบเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงาน ค่านิยมสร้างศิลปวัฒนธรรม	.81	.39	.43	.25
9. จัดทำระเบียบในการส่งเสริมการผลิตตำรา เรียนเอกสารการสอนและเทคนิคการสอน	.82	.37	.45	.24
10. พิจารณาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น จากการใช้หลักสูตรของสภาการฝึกหัดครู พ.ศ. พ.ศ. 2518	.83	.37	.16	.37
11. กำหนดเกณฑ์การเลือกรายวิชาพื้นฐาน เบื้องต้น (Pre-requisite)	.35	.48	.20	.40
12. กำหนดรายวิชาเลือกและรายวิชายกกับ ในแต่ละวิชาเอก	.60	.49	.39	.19
13. ให้ความเห็นในการแก้ไขหลักสูตรและ รายละเอียดของรายวิชาต่าง ๆ	.76	.42	.18	.39
14. พิจารณาและให้ความเห็นชอบรายวิชาใหม่ ที่ภาควิชาจัดทำเพื่อเสนอต่อสภาการฝึกหัดครู	.77	.41	.22	.41
15. พิจารณาให้ความเห็นชอบในการเปิดวิชาเอก ใหม่และยุบเลิกวิชาเอกที่เปิดสอนอยู่แล้ว	.72	.93	.35	.48

บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู	บทบาทที่คาดหวัง		บทบาทที่ปฏิบัติจริง	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
16. พิจารณาหลักสูตรการศึกษาระยะสั้นเพื่อ บริการทางวิชาการแก่สังคม	.82	.37	.26	.44
17. กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล การศึกษารายปีในวิทยาลัยครู	.83	.37	.34	.47
18. พิจารณาวิธีการเข้าสอบของนักศึกษาตาม ระเบียบการวัดผลการศึกษาของสภาการฝึกหัดครู	.78	.41	.40	.49
19. อนุมัติผลการศึกษา การจบการศึกษา การ ตกออกตามระเบียบการวัดการศึกษา	.91	.28	.66	.47
20. พิจารณากำหนดเกณฑ์และวิธีการในการ สอบคัดเลือกเพื่อรับนักศึกษาใหม่	.82	.38	.37	.48
21. พิจารณามิอนหน่วยกิตนักศึกษาต่างประเทศ ที่รับเข้าเป็นนักศึกษาของวิทยาลัยครู	.72	.45	.31	.46
22. ให้คำปรึกษาและความเห็นต่อการวางแผน งานตามนโยบายของสภาการฝึกหัดครู	.82	.38	.39	.49
23. ให้คำปรึกษาและความเห็นต่อการจัดการ เรียนการสอน	.79	.40	.34	.47

บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู	บทบาทที่คาดหวัง		บทบาทที่ปฏิบัติจริง	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
24. ให้คำปรึกษาและความเห็นแก่การวิจัย	.80	.39	.40	.49
25. ให้คำปรึกษาและความเห็นแก่งานทำนุบำรุง ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม	.70	.45	.23	.42
26. ให้คำปรึกษาและความเห็นเกี่ยวกับงาน บริการทางวิชาการแก่สังคม	.83	.37	.27	.49
27. ให้คำปรึกษาและความเห็นแก่การ บริหารธุรการ	.82	.37	.28	.45
28. ให้คำปรึกษาและความเห็นแก่การบริหาร กิจการนักศึกษา	.82	.38	.29	.45
29. ให้คำปรึกษาและความเห็นแก่การ บริหารบุคลากรของวิทยาลัยครู	.84	.36	.26	.44
30. ให้คำปรึกษาและความเห็นแก่การจัดตั้ง ยุบรวมหรือเลือกหน่วยงานต่าง ๆ ของวิทยาลัยครู	.63	.37	.29	.45
31. กำหนดนโยบายและวางหลักการอย่าง กว้าง ๆ สำหรับการจักทางงบประมาณ	.87	.33	.48	.50

บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู	บทบาทที่คาดหวัง		บทบาทที่ปฏิบัติจริง	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
32. วางแผนการจัดทำงบประมาณเงินนอกงบประมาณให้หน่วยงานต่าง ๆ นำไปปฏิบัติ	.79	.40	.49	.50
33. กำหนดให้มีกรรมการประจำวิทยาลัยครู มาร่วมในการร่างงบประมาณของวิทยาลัยครู	.87	.33	.42	.49
34. จัดทำเอกสารงบประมาณแนบคนที่ได้รับการจัดสรรแต่ละปีเพื่อประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรภายในวิทยาลัยรับทราบ	.62	.48	.17	.38
35. พิจารณาให้ความเห็นชอบงบประมาณเงินนอกงบประมาณของวิทยาลัยครู	.86	.34	.48	.50
36. ให้ความเห็นชอบการเปลี่ยนแปลงรายการหมวดรายจ่ายตามที่ภาควิชาหรือคณะวิชาเสนอ	.83	.37	.50	.50
37. ตรวจสอบและควบคุมการใช้เงินของวิทยาลัยครู	.86	.34	.39	.49
38. พิจารณาโครงการต่าง ๆ ที่ภาควิชา คณะวิชา และหน่วยงานต่าง ๆ เสนอ	.86	.34	.50	.50
39. สรุปผลงานของวิทยาลัยครูในรอบปีโดยความร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ	.81	.39	.29	.45
40. จัดทำบัญชีแสดงรายรับรายจ่ายตลอดปีการศึกษาของวิทยาลัยครู	.73	.44	.74	.43
41. พิจารณงบเบ็ดเตล็ดที่แผนกการเงินจัดทำเสนอ	.77	.41	.27	.44

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่คาดหวังด้านการวางระเบียบ
ของวิทยาลัยครู

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	28.60	3	9.53	1.88
ภายในกลุ่ม	543.39	107	5.07	
รวม	571.99	110		

$$F_{.05} (3, 107) = 2.70$$

จากตาราง 16 การกระจายวิทยาลัยครูทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นต่อบทบาท
ที่คาดหวังด้านการวางระเบียบของวิทยาลัยครูไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่คาดหวังด้านการพิจารณา
หลักสูตร และรายละเอียดของหลักสูตร

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F _(t)
ระหว่างกลุ่ม	24.54	3	8.83	2.23
ภายในกลุ่ม	391.79	107	3.66	
รวม	416.34	110		

$$F_{.05} (3, 107) = 2.70$$

จากตาราง แสดงว่า กรรมการประจำวิทยาลัยครูทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นต่อบทบาทที่คาดหวังด้านการพิจารณาหลักสูตรของวิทยาลัยครูไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพบาที่คาดหวังด้าน **จิตการวัดผล**
การศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	22.56	3	7.52	4.14**
ภายในกลุ่ม	194.21	107	1.81	
รวม	216.77	110		

$$F_{.01} (3, 107) = 3.98$$

จากตาราง 18 แสดงว่า กรรมการประจำวิทยาลัยครูทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นต่อบพบาที่คาดหวังด้าน **จิตการวัดผลการศึกษา** แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนแบบทดสอบที่คาดหวังด้านรับปรึกษา
และให้ความเห็นแก่อธิการ

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	89.07	3	29.69	6.76 **
ภายในกลุ่ม	470.22	107	4.39	
รวม	559.29	110		

$$F_{.01} (3, 107) = 3.98$$

จากตาราง 19 แสดงว่า กรรมการประจำวิทยาลัยครูทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็น
ต่อแบบทดสอบที่คาดหวังด้านรับปรึกษาและให้ความเห็นแก่อธิการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพบาที่คาดหวังด้านการจัดทำงบประมาณ

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	26.15	3	8.71	2.53
ภายในกลุ่ม	362.28	107	3.44	
รวม	394.43	110		

$$F_{.05} (3, 107) = 2.70$$

จากตาราง 20 แสดงว่า กรรมการประจำวิทยาลัยครูทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นต่อบพบาที่คาดหวังด้านการจัดทำงบประมาณไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับความเชื่อมั่น .05

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่คาดหวังด้านจัดทำรายงาน
แสดงผลงานและการรับจ่ายในรอบปี

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4.25	3	1.41	1.23
ภายในกลุ่ม	183.22	107	1.15	
รวม	127.47	110		

$$F_{.05} (3, 107) = 2.70$$

จากตาราง 21 แสดงว่า กรรมการประจำวิทยาลัยครูทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นว่
บทบาทที่คาดหวังด้านการจัดทำรายงานแสดงผลงานและการรับจ่ายในรอบปี ไม่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05

ตาราง 22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทาที่ปฏิบัติจริงด้านการวาง
ระเบียบของวิทยาลัยครู

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	25.38	3	8.46	1.26
ภายในกลุ่ม	716.09	107	6.64	
รวม	741.47	110		

$$F_{.05} (3, 107) = 2.70$$

จากตาราง 22 แสดงว่ากรรมการประจำวิทยาลัยครูทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็น
ตอบทาที่ปฏิบัติจริงด้านการวางระเบียบของวิทยาลัยครูไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05

ตาราง 23 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนที่ปฏิบัติจริงด้านพิจารณาหลักสูตร
และรายละเอียดของหลักสูตร

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	6.86	3	2.29	0.43
ภายในกลุ่ม	569.55	107	5.32	
รวม	576.43	110		

$$F_{.05} (3, 107) = 2.70$$

จากตาราง 23 แสดงว่า กรรมการประจำวิทยาลัยครูทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็น
ต่อมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติจริงด้านพิจารณาหลักสูตรและรายละเอียดของหลักสูตรใหม่แตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05

ตาราง 24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทาที่ปฏิบัติจริงด้าน ~~จัดการ~~ ทัศนคติ
การศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	6.48	3	2.16	0.88
ภายในกลุ่ม	263.36	107	2.46	
รวม	270.85			

$$F_{.05} (3, 107) = 2.70$$

จากตาราง 24 แสดงว่า กรรมการประจำวิทยาลัยครูทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็น
ต่อบทาที่ปฏิบัติจริงด้าน ~~จัดการ~~ ทัศนคติ การศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับความเชื่อมั่น .05

ตาราง 25 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่ปฏิบัติจริงด้านรับปรึกษา
และให้ความเห็นแก่อธิการ

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	71.39	3	23.79	2.71
ภายในกลุ่ม	943.80	107	8.13	
รวม	1015.19	110		

$$F_{.05} (3, 107) = 2.70$$

จากตาราง 25 แสดงว่ากรรมการประจำวิทยาลัยครูทั้ง 4 กลุ่มมีความเห็นต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงด้านรับปรึกษาและให้ความเห็นแก่อธิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05

ตาราง 26 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่ปฏิบัติจริงด้าน จัดทำ
งบประมาณ

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	77.79	3	25.93	4.63 **
ภายในกลุ่ม	599.90	107	5.60	
รวม				

$$F_{.01} (3, 107) = 3.98$$

จากตาราง 26 แสดงว่า กรรมการประจำวิทยาลัยครูทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็น
ต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงด้าน จัดทำงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
ความเชื่อมั่น .01

ตาราง 27 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่ปฏิบัติจริงด้านจัดทำ
รายงานแสดงผลงานและการรับจ่ายเงินในรอบปี

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4.08	3	1.60	1.17
ภายในกลุ่ม	147.61	107	1.37	
รวม	151.70	110		

$$F_{.05} (3, 107) = 2.70$$

จากตาราง 27 แสดงว่า กรรมการประจำวิทยาลัยครูทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นต่อ
บทบาทที่ปฏิบัติจริงด้านจัดทำรายงานแสดงผลงานและการรับจ่ายเงินในรอบปี ไม่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05

บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูตามความคิดเห็นของ
กรรมการประจำวิทยาลัยครูและอาจารย์วิทยาลัยครู

บทคัดย่อ

ของ

สถิต แก้วเชื้อ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม 2525

บทบาทของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูตามความคิดเห็นของ
กรรมการประจำวิทยาลัยครูและอาจารย์วิทยาลัยครู

การศึกษาค้นคว้ามีความมุ่งหมายเพื่อ

1. ศึกษาบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ปฏิบัติจริง ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู
เกี่ยวกับงานบ้าน การวางระเบียบของวิทยาลัยครู การพิจารณาหลักสูตรและรายละเอียดของหลักสูตร
การจัดการวัดผลการศึกษา การให้ค่าปรึกษาและความเห็นแก่อธิการ การจัดทำงบประมาณประจำปี
และการจัดทำรายงานแสดงผลงานและการรับจ่ายเงินในรอบปี

2. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย กรรมการประจำวิทยาลัยครู และอาจารย์จาก
วิทยาลัยครู 12 แห่ง ซึ่งแบ่งตามสภาพทางภูมิศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าและแบบ
สอบถามชนิดปลายเปิด ผลการศึกษาพบว่า

1. กรรมการประจำวิทยาลัยครูและอาจารย์วิทยาลัยครูส่วนใหญ่คาดหวังว่าคณะกรรมการ
ประจำวิทยาลัยครูมีบทบาทในตำแหน่งต่าง ๆ มาก แต่มีความเห็นว่าปฏิบัติจริงน้อยในทุกตำแหน่ง

2. กรรมการประจำวิทยาลัยครูและอาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่าบทบาทที่คาดหวังและบทบาท
ที่ปฏิบัติจริง ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูแต่ละตำแหน่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

3. คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูที่มีตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาท
ที่คาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในตำแหน่ง การจัดการวัดผลการศึกษา การให้ค่าปรึกษาและความ
เห็นแก่อธิการ แต่มีความเห็นต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในตำแหน่ง การให้ค่าปรึกษา
และความเห็นแก่อธิการ และการจัดทำงบประมาณประจำปี

4. บทบาทที่กรรมการประจำวิทยาลัยครูและอาจารย์ส่วนใหญ่ต้องการให้คณะกรรมการ
ประจำวิทยาลัยครูปฏิบัติเพิ่มเติมคือ (1) กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติภายในวิทยาลัยครู
(2) ควบคุมการดำเนินงานของวิทยาลัยครู และ (3) พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสม เพื่อ
รับปริญญาโทและดุษฎีบัณฑิต

5. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู
ตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ (1) การประชุมแต่ละครั้ง คณะกรรมการมักขาดข้อมูลที่
จะนำมาวินิจฉัยเรื่องราวต่าง ๆ (2) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูไม่
ชัดเจน (3) คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูยังมีบทบาทในการช่วยผู้บริหารในด้านต่าง ๆ
ไม่เต็มที่ (4) คณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูมักมีบทบาทในการรับทราบความเห็นมากกว่า
เสนอความเห็น (5) มีการประชุมปรึกษาหารือกันน้อย (6) จำนวนกรรมการที่ได้จากการ
เลือกตั้งไม่สอดคล้องกับกรรมการโดยตำแหน่ง

ROLES OF STANDING COMMITTEE OF TEACHERS COLLEGES
AS PERCEIVED BY THE COMMITTEE AND INSTRUCTORS
OF TEACHERS COLLEGES

ABSTRACT

BY

STITH KAOCHAUR

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

October 1982

Roles of Standing Committee of Teachers Colleges
as Perceived by the Committee and Instructors
of Teachers Colleges

The study was intended:

1. To investigate the expected roles and the implemented roles of the Teachers College Committee in the management of the following tasks:

- (1) to set forth the rules and regulations of the teacher colleges;
- (2) to review the curriculum and matters related to the curriculum;
- (3) to organize educational evaluation ; (4) to serve as adviser and arbitrator to the Rector ; (5) to prepare the budget for each fiscal year;
- (6) to prepare reports of work progress and yearly account.

2. To study the problems and the obstacles in carrying out the assigned tasks.

The sample comprised the Teachers College Committee members and the instructors of twelve teachers colleges located in different geographical regions of Thailand.

The instruments consisted of two forms : the rating scale and the open-ended questionnaire.

The findings of the study were as follows :

1. The majority of the Teachers College Committee members and of the instructors had the ideas that the Teachers College Committee, according to the expected roles had a great deal of responsibilities. Nevertheless they, in practice, carried out the tasks less than they were expected .